מסכת קינין עם פירוש ותוספות

חטאת העוף נעשית למטה. כדרכיה [ב] פ׳ קדשי קדשים (זבחים דף סד:) והנשאר בדם ימלה על [ג] יסוד (קיר) המזבח (ויקרא ה) שהשיריס שלו מתמצין ליסוד וזהו קיר התחתון למטה מחוט הסיקרא: **וחטאת בהמה למעלה.** בגופה של קרן ארבע מתנות על ארבע קרנות כדרכיה בפ״ק דזבחים (דף י:): **עולת העוף למעלה.** כדרכיה בפרק קדשי קדשים (שם דף סה.) [ג] ומלא דמו מה הקטיר בראש המזבח אף מליקה [ד] בראשו של מזבח: **ועולת בהמה למטה.** [ה] שנאמר בה יסוד. וסימניך (ה) ע״ע נ״ט עולת עוף למעלה חטאת למטה ובבהמה איפכא: **ואם שינה בזה ובזה פסול.** [ו] אם עשה מעשה חטאת העוף למעלה פסול. דוקא הזאה פסולה למעלה אבל המליקה למעלה כשרה כדתנן פרק קדשי קדשים (שם דף סג.): מליקה בכל מקום במזבח כשירה. ובמילוי [ז] פלוגתא במעילה פרק חטאת העוף (דף מ:) לליכא למ״ד דלא מעכב ועולת העוף לית בה הזאה רק [ז] מילוי ואם עשאה למטה פסולה: **סדר קינין כך הוא בהוכה אחד חטאת ואחד עולה.** [ח] כגון זב וזבה וטומאת מקדש וקדשיו ומשיעת קול וביטוי שפתים ויולדת דכולם מביאין קן בדלות אחד חטאת ואחד עולה אבל זב וזבה [ט] מביאה קן אפילו עשירה: [י] **וגדרים ונדבות כולן עולות.** האומר הרי עלי קן מביא שתי פרידין והן עולות. קן קרוי ב׳ תורים או שני בני יונה פרידה קרוי יונה אחת או תור אחד. ואם רצה להתנדב אחת ולהביא פרידה אחת [יא] והיא עולה כלומרינן פ׳ קדשי קדשים (זבחים דף סה.) [יב] והקריבו אפילו פרידה אחת יביא: [ב] **חטאת שנתערבה בעולה ועולה שנתערבה בחטאת אפילו אחד כרבוא יחידו טולם.** דבכל אחת איכא לספוקי שמא עולה ופסולה למטה או שמא חטאת ופסולה למעלה: **חטאת שנתערבה בחובה אין בשר אלא מנין חטאות שבחובה.** חובה קרי קן אלם של יולדת או של זבה והוא אחד חטאת ואחד עולה ולכך נקט חובה לאפוקי נדבה שבאיסה עולות ואם פרידה המפורשת לחטאת מעורבת עם שני קינין של חובה שהן שתומין ועתה חמש פרידין מעורבין יחד אינו יכול לעשות אלא שני חטאות שזהו מנין הבשר בשתי קינין של חובה דאי עביד אלשה חטאות שמא מן [יג] שני קינין עבד להו ולא מן המעורב בהן ומשני קינין אין יכול לעשות רק שני חטאות ולא מני עביד אפילו [יד] אחת עולה שמא יקח החטאת המעורבת:

חטאת [א] העוף נעשית למטן [ב] וחטאת בהמה למעלן [ג] עולת העוף נעשית למעלן [ד] ועולת בהמה למטן [ה] ואם שינה בזה ובזה פסול: סדר קינין כך הוא [ו] החובה אחד חטאת ואחד עולה בנדרים ובנדבות כולן עולות [ז] איזהו נדר האומר הרי עלי עולה ואיזה נדבה האומר הרי זה עולה [ח] מה בין נדרים לנדבות אלא שהנדרים מתו או נגנבו חייב באחריותן נדבות מתו או נגנבו [א] אין חייב באחריותן:

חטאת העוף נעשית למטה. כך דרכיה פ׳ קדשי קדשים (זבחים דף סד:) והנשאר בדם ימלה [ב] על יסוד קיר המזבח שהשיריס שלו מתמצין ליסוד וזהו קיר התחתון: **למטה.** למטה מחוט הסיקרא דכיון דאינה למעלה דכתיב יסוד יהיה למטה (למטה) מחוט הסיקרא שאין במזבח כי אם שני מקומות למעלה מחוט [ג] ולמטה [ד]: **בחטאת בהמה למעלה.** בגופה של קרן ארבע מתנות על ארבע קרנות כדרכיה בפ״ק דזבחים (דף י:): **עולת העוף** [ה] **למטה.** כדרכיה פרק קדשי קדשים (שם דף סה.) ומלק והקטיר ומלה דמו מה הקטיר בראשו של מזבח אף מליקה בראשו של מזבח ואם תאמר מאי מייתי מהקטרה שאני הקטרה שאינה מעכבת ואין לומר מליקה מהקטרה שמליקה מעכבת ול״ל מאי קאמר לאתר כך שאם שינה בזה ובזה פסול וי״ל דילפינן הכי כמו גבי הקטרה ששינה המקום הרי הוא כמו שלא הקטיר כך מליקה כששינה מקום הוי כמו שלא מלקו ואם לא [ט] מלקו פסול: [ב] **חטאת** שנתערבה בעולה ועולה שנתערבה בחטאת אפילו אחד כרבוא יחידו טולם. דבכל אחת איכא לספוקי שמא עולה ופסולה למטה או שמא חטאת ופסולה למעלה: **חטאת שנתערבה בחובה אין בשר אלא מנין חטאות שבחובה.** חובה קרי קן אלם של יולדת או של זבה והוא אחד חטאת ואחד עולה ולכך נקט חובה לאפוקי נדבה שבאיסה עולות ואם פרידה המפורשת לחטאת מעורבת עם שני קינין של חובה שהן שתומין ועתה חמש פרידין מעורבין יחד אינו יכול לעשות אלא שני חטאות שזהו מנין הבשר בשתי קינין של חובה דאי עביד אלשה חטאות שמא מן [יג] שני קינין עבד להו ולא מן המעורב בהן ומשני קינין אין יכול לעשות רק שני חטאות ולא מני עביד אפילו [יד] אחת עולה שמא יקח החטאת המעורבת:

מסורת הש״ם

[א] ר״ה ו. מגילה ט. [חולין קלט.].
[ב] [ויקרא ה].
[ג] [ויקרא ה].
[ד] [ויקרא ה].

שינויי נוסחאות

[א] אינו מייב בתמריתן (ש״מ), [ב] בדדרים בפרק (ש״מ), [ג] אל יסוד המזבח קיר שהשיריס (ש״מ), [ד] אף מליקה ומיצוי בראשו (ש״מ), [ה] כזה וכזה פסול, האי דיפסול אם עשה מעשה חטאת העוף למעלה דוקא בחוצה אבל המליקה (ש״מ), [ו] אלונתא בובחים ובמעילה פרק חטאת העוף של הנאים ואמוראים (ש״מ), [ז] רק מילוי ומליקה ואם חן כגון חטאת דה׳ חובות חבה׳ נמתקו (ש״מ), [ח] אבל זב וחבה וגזיר טמא מביאין קן אפילו עשירין. ל״ל אלא שזב וחבה מביאין קן אפילו בעשירות (ש״מ), [ט] בנדרים ובנדבות (ש״מ), וכש״מ ל״י בכנדפסק, [י] פרידה אחת היא עולה (ש״מ), [יא] שיך לעמוד בבית, [יב] אמת מן השני קינין (ש״מ), [יג] אפילו עולה אחת (ש״מ), [יד] יסוד קיר שהשיריס, (דפו״ר), ותיבת ״המזבח״ נוספה בד״ו רפ״ח, [טו] למעלה מחוט ולמטה בחוטם (ש״מ), [יז] החטאת בהמה (ש״מ), [יח] עולת העוף נעשית למעלה כדדרים (ש״מ ומ״ה), [יט] אם לא מלק פסול (דפו״ר), [כ] שיך לעמוד הבית,

עין משפט נר מצוה

א א מיי׳ פ״ז מהלכות מעה״ק הלכה י:
ב ב מיי׳ שם פ״ה הל׳ ז:
ג ג מיי׳ שם פ״ו הל׳ כ:
ד ד מיי׳ שם פ״ה הל׳ י:
ה ה מיי׳ פ״ב מהלכות פסולי המוקדשין הל׳ י:
ו ו מיי׳ פ״י מהלכות שגגות הלכה כ:
ז ז מיי׳ פי״ל מהלכות מעה״ק הלכה ד:
ח ח מיי׳ שם הלכה ה ופ״ל שם הלכה ז:

פירושי הראב״ד והרז״ה נדפסו בסוף המסכת

הגהות הב״ח

(א) ד״ה ועולת בהמה וכו׳. וסימניך ע״ע ע״ט. נ״ב ל״ל עולה למעלה וחטאת למטה וכל זה בעוף:

שיטה מקובצת

מה בין נדרים ונדבות. מגילה ט. תוס׳ ב״ק קב ע״ב (ד״ה מרובה):

פירוש הרא״ש

פירוש מסכת קינים להרא״ש ז״ל (א)

א חטאת העוף נעשית למטה. פי׳ למטה מחוט הסיקרא שהיא בחלוי של גופה המזבח כדכתיב (שמות כז, ה) והיתה הכשים עד חלי המזבח והלכו אמרים. התורה נתנה מילוי בין דמיס העליונים לדמיס התחתונים שדמיס העליונים מחלי המזבח ולמעלה ודמיס התחתונים מחלוי ולמטה, ובחטאת העוף כתיב (ויקרא ה, ט) והזה מדם החטאת על קיר המזבח והנשאר בדם ימלה אל יסוד המזבח ודרשינן בזבחים בפרק קדשי קדשים (שד:) איזהו קיר שהשיריס שלו מתמצין ליסוד הוי אומר זה קיר התחתון. ופרץ הכתם ונעביר מעליהו והבדר נעביר מתחתי כלומר לא כתיב יסוד אלא במילוי שיריס ול״ל ונעביר הזאה למעלה ואח״כ ירד למטה וימלה [ר״ת: ואח״כ יזה למטה ויתלין השיריס ליסוד כמעשה חטאת בהמה, ומשני מי כתיב יַמְלֶה כתיב, כלומר אי הוה כתיב ימלה אז הוה משמע דקאי אשיריס דוקא והוה מפרשינן ליה כדקא אמרת לאחר שהזה למעלה ירד למטה וימלה אבל הכתיב דכתיב יַמְלֶה משמע דקאי נמי אהזאה, וה״פ דקרא והזה מדם החטאת על קיר המזבח אבל שהנשאר בדם ימלה מחוץ אל יסוד המזבח והיינו קיר התחתון: **וחטאת בהמה למעלה.** דכתיב בה (ויקרא ד, ל) קרנות המזבח: **עולת העוף למעלה.** דרש לה בפרק קדשי קדשים (זבחים סה.) מדכתיב ומלק את ראשו והקטיר (ויקרא א, טו) מה הקטרה בראשו של מזבח אף מליקה בראשו של מזבח ומילוי נמי דרש מדכתיב והקטיר ומלה דמו וכי מעלה על דעתך שאחר שהקטיר הוא ממלה אלא לומר לך מה הקטרה בראשו של מזבח אף המלאה בראשו של מזבח. ופליגי התם תנאי אליבא דר״ל דדוקא בקרן נעשית אבל מקום הקטרה דעל המזבח שהוא מקום הקטרה א״ל לומר דהא כתיב ומלה דמו על קיר המזבח אילבך בעינן קיר הסמוך למקום הקטרה והיינו הקרן, ואיכא למ״ד אם עשאה למטה מרגליו אפילו אחה אחת כשרה כי [ר״ת: שהכהן] על הסובב הוא עומד ועדיין יש למטה מרגליו אחה אחת עד אלי המזבח וקבר הא׳ תנא עושין מערבה ע״ג סובב ומיקרי שפיר מקום הקטרה: **ועולת בהמה למטה.** דכתיב (שם) [על] יסוד מזבח העולה (ויקרא ד, ל) אבל דבר עולה למטה כמקום שיש יסוד ואמרינן נמי בפ״ק דזבחים (י:) הכהן המתנה אותה (ויקרא ו, יט) אותה דמה למעלה ואין אחרת דמה למעלה: **ואם שינה בזה ובזה פסול.** בחטאת העוף אלי אהזאה דוקא, דבמליקה אמרינן בפרק קדשי קדשים (זבחים סג.) מליקה בכל מקום במזבח כשרה, וכן במילוי קאמר התם מילה דמה בכל מקום כשרה שאם הזה ולא מילה כשרה. ובעולת העוף במליקה ובמילוי ואין בה הזאה. והא דשיעי מקום דמיס פוסל דרים ליה בת״כ (צו פי״ג, ג) מבאי קרא (ויקרא ז, יח) ואם האכל יאכל מבשר זבחי השלמים ביום השלישי לא יחצה אלא שנאמר חוץ לזמנו וחוץ למקומו מנין שנאמרה בלילה עד והיתתנון למעלה שנתנו למטה והיתתנון למטה שנתנו למעלה מ״ל לא יחצה לו: **דרך קנים כך הוא החובה.** פי׳ היינו זב וחבה וגזיר טמא ל׳ דל וא׳ עשיר ויולדת ובומאת מקדש וקדשיו ומשיעת קול וביטוי שפתים בדלות טולן מביאין שני תורים או שני יונה: **אחד לעולה ואחד לחטאת.** והן מתפרנסות בלקיחת בעלים זה לעולה וזה לחטאת, ואם שינו [ר״ת: שינה] בכהן לאותה שקרבה [ר״ת: שהביאה] חטאת עשה עולה והעולה עשאה חטאת פסולין, ודרים לה מקרא במס׳ יומא (מא.) דכתיב גבי יולדת ולקחה שתי תורים ל׳ לעולה ול׳ לחטאת אלמא בשעת לקיחה נקבעין איזה עולה ואיזה חטאת. ואם לא קבעו להם הבעלים אם בשעת לקיחה אפילו קבעו להם אם אח״כ לא הוי קבעות דאין מתפרשין אלא בעשיית הכהן דכתיב גבי זב (ויקרא טו, טו) ועשה (אותו) [אותם] הכהן ל׳ חטאת ואחד עולה: **בנדרים ונדבות כולן עולות.** אם אמר הרי עלי קן מביא שתי תורים או שני יונה ושתיהן עולות ואם התנדב פרידה אחת מביא אחת כדדרשינן בפרק קדשי קדשים (זבחים סה.) והקריבו אפילו פרידה אחת יביא. ואם התנדב עוף לחודה ושלמים לא התנדב כדרך המתנדבים ולא אמר כלום ס, כ״ם לחטאת דאין חטאת בלא נדבה: **איזהו נדר האומר הרי עלי.** פי׳ הרי עלי נקרא נדר דכתיב (במדבר ל, ז) ונדריה עליה וכתיב לאסור איסר על נפשה: **איזהו נדבה האומר הרי זו.** דכתיב בתרומת המשכן (שמות כה, ב) אשר ידבנו לבו וכתיב (שם, ג) וזאת התרומה וכתיב [כל נדיב לבו] הביאו את וזה (שם לה, כב) אלמא נדבה בלשון זה שלא היה ממוסר הפרשה: **שהנדרים חייבין באחריותן.** מפרש טעמא במגילה (ח.) תניא ר׳ שמעון אומר ונגלה לו לכפר עליו את שעליו ג) חייב באחריותו דלא מיפטר עד שיכפר ואמאי משמע לשון עלי שחייב עצמו באחריות אמר רב יאמק בר אבדימי כיון דאמר עלי דשעין ליה אכתפיה דמי ושויה אנפשיה חובה. הקשה ה״ר יעקב מאורליגים ולימני נמי שהנדרים אינן באין אלא מן החולין והנדבות באות אף מן המעשר כדתנן בפ׳ התודה (מנחות פב.) האומר הרי עלי שלמים הואיל והן חובה לא יביא אלא מן החולין ונדבה באה מן המעשר כמו שאפרש לקמן, וליכא למימר תני ושייר דהא אמרינן בפרק מרובה (ב״ק סב:) מי קתני אין בין מרובה קתני תנא ושייר משמע דאי הוה תני אין בין לא שייך למימר תנא ושייר, ואין לומר משום דלא פסיק ליה דפעמים דבר שבחובה בא מן המעשר כדתנן בפרק התודה (מנחות פא.) הרי עלי תודה מן המעשר ולתמה מן החולין יביא דהא נדרים נמי אשכמן דאינו חייב באחריותן כדאמרינן [ר״ת: כדמפרש] בפרק בתרא דמנחות (קט.) הרי עלי עולה שאקריבנה בבית חוניו יקריבנה במקדש ואם הקריבה בבית חוניו יצא ופריך עליה יצא והא מקטל קטלה ומשני כיון דאמר ע״מ שאקריבנה בבית חוניו עשה כאומר הרי עלי עולה על מנת שלא אתחייב באחריותה ואפ״ה תני לה אע״ג דלא פסיקא ליה. ותירץ ה״ר אלחנן דלא מצי למימני הכא והנדבות באות מן המעשר דהא בקינין איירינן הכא דאינן באות אלא עולות ואין מביאין עולות מדמי המעשר דדרשינן בספרי (ראה, קז) על קרא ועתה הכסף בכל אשר תאוה נפשך בבקר ובצאן (דברים יד, כו) יכול יקח בהן בהמה לשמחה בנו הרי אתה דן נאמר כאן גבי מעשר ושמחת ונאמר להלן (כו, ז) וחמסת שלמים ושמחת מה שמחה האמורה להלן שלמים אף שמחה האמורה כאן שלמים אי מה להלן עולות ושלמים אף כאן עולות ושלמים ת״ל ואכלת שם ושמחת אכילה שיש בה שמחה יצאו עולות שאין בהם אכילה. ולא תקשי לך מתני׳ דפ״ק דמגילה (ח.) לחיירי בכל הקרבנות, דמתניתין דהכא עיקר והתם אגב גרירא דאין בין תנייה ולא תנא אלא לשנא דמתניתין דהכא:

(א) נד׳ לראשונה בפרקא בשנת תפ״ה ולאחריו נקוטנא בשנת תקי״ח. הנהנו את הפירוש ע״פ דפוסים אלו, ועל פי מרבעה כתבי יד. (ב) דלא מלינו תודה ושלמים אלא מן הבהמה (גלוין בכתב יד ועניה). (ג) כלומר מי שאמר עליו (גלוין בכי״ו).

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

חטאת שנתערבה בחובה אין כשר אלא כמנין חטאות שבחובה. מובה קרי קן אלם של יולדת או של זבה: **רבי** יוסי אומר שתי נשים שלקחו קיניהן בעירוב או נתנו דמי קיניהן לכהן לאיזה שירצה כהן יקריב חטאת ולאיזה שירצה [ב] כהן יקריב עולה. מכאן מוכיח פרק בכל מערבין (עירובין דף ל:.) לסבר רבי יוסי יש בריירה דכסכהן מקריב אחד לשם אשה זו הובכר הדבר שמתחלה בשעת לקיחה היה קן של אשה זו ולמי הש"ס כשהתנו ופירש רש"י בשעת לקיחה התנו שיכול הכהן לעשות קן שילדה לשם איזה אשה שילדה ואיזו נראה לרבי דאסרי למאן דאמר אין בריירה לא מהני מידי דכיון שהעופות מעורבין יחד מה מועיל תנאי שלה היאך קנתה אשה זו עוף [ג] אם לא על ידי בריירה בשעת הקרבה הובכר שלא נלקחה מתחלה [ד] לשם אשה זו ואינו לשם אשה זו ותו דפריך התם מאי למימרא דדרבה אינו מועיל כלום אלא למ"ד יש בריירה ומפרש שהתנו בשעת לקיחה זה הקן יהא שלי ומעות שהם מעורבין כאן יהו מחוללין על קן זה [ה] והילך בעינן זה הקן יהא שלך וקמ"ל דלא גזרינן התנו אטו לא התנו וקמ"ל דבר אחר כרב חסדא דאין הקיינן מתפרשות אלא בלקיחת בעלים או בעשיית הכהן שעדיין כל קן וקן קתומה היא ולא פירש איזה פרידה לחטאת ואיזה פרידה לעולה וקתמר איזו שילדה כהן יעשה עולה אם כן מתפרשות אפיר בעשיית הכהן ולא הגיהא לרבי לפרש איזו שילדה הכהן לאיזו אשה דהא בכל דוכתא לא אשכחנא שיהא כהן צריך לברר זה כלל אלא בכל נותני מעות בשופר הכהן מקריב קתם לשם מי שהוא (ועוד) דא"כ היה לו להתנות כל דין איש ואשה [ו]: **לאיזו** שירצה כהן יקריב עולה וחטאת כו'. הכי פירושו לאיזה של פרידין יעשה עולות ואע"ג דשמת דא שלקחו מדמי האחד ולאיזה זוג שילה יקריבם חטאת ובתוספות רבינו יב"ל גרסינן לאיזה ופירוש דהתנה נראה לרבי כשנתנו הדמים יחד התנו אם יקח הכהן כל העולות או כל חטאות משלי אני נותנת ומוחלת לך מעכשיו וכן כל נותנת מעות שבשופר קתם על דעת ג"ד (התנה) [נותנת] והוי כאילו התנו:

הדרן עלך חטאת העוף

ב [ז]חטאת [א] שנתערבה בעולה ועולה שנתערבה בחטאת אפילו אחד בריבוא ימותו כולם: חטאת [ב] שנתערבה בחובה אין כשר אלא [א]כמנין חטאות שבחובה [ג] וכן עולה שנתערבה בחובה אין כשר אלא [ב] כמנין עולה שבחובה בין שחובה מרובה ונדבה מועטת בין שהנדבה מרובה וחובה מועטת בין ששתיהן שוות: **ג** בד"א בחובה ובנדבה [ד] אבל בחובה שנתערבה זו בזו אחת לזו ואחת לזו שתים לזו ושתים לזו שלש לזו ושלש לזו מחצה כשר ומחצה פסול [ה] אחת לזו ושתים לזו שלש לזו ועשר לזו ומאה לזו המועט כשר בין משם אחד ובין משני שמות בין מאשה אחת ובין משתי נשים: **ד** כיצד [ו] משם אחד לידה ולידה זיבה וזיבה משם אחד משני שמות לידה וזיבה כיצד [ז] משתי נשים על זו לידה ועל זו לידה על זו זיבה ועל זו זיבה משם אחד [ח] משני שמות על זו לידה ועל זו זיבה [ט] ר' יוסי אומר [י] שתי נשים שלקחו את קיניהם בעירוב או שנתנו דמי קיניהם לכהן [יא] לאיזו שירצה כהן יקריב חטאת ולאיזו שירצה כהן יקריב עולה בין משם אחד בין משני שמות:

הדרן עלך חטאת העוף

וכן עולה שנתערבה בחובה. [ד] נקן קתומה אין כשר אלא כמנין עולות שבחובה כדפרשינן גבי חטאת. [ה] והדין הזה הוה בין בחובה מרובה ונדבה מועטת בין נדבה מרובה וחובה מועטת בין שתיהן שוות בין נתערבה עולה מפורשת בהרבה קיינן קתומין של חובה כדפרישית לעיל בין נתערבו [ו] [הרבה עולות] בקן אחת קתומה אין יכול לעשות [ז] כ"א עולה אחת דהיינו ממין עולות הכשר בחובה דאי עבד שנים עולות דילמא יקח הקן הקתומה והיא אחד חטאת ואחד עולה וכן אם שיהם שוות. ונדבה דנקט ולא נקט חטאת מועטת בחובה או עולה מועטת בחובה משום דקתני בסיפא אבל [חובה] שנתערבה זו בזו להכי נקט בריש נדבה: [ג] **אבל חובה שנתערבה זו בזו.** קן קתומה של לידה אחת אחד חטאת ואחד עולה [ט] ונתערבו השני פרידים בקן אחת קתומה של זיבה או של לידה מאשה אחרת אחת לזו ואחת לזו המועט כשר בין משם אחד ובין משני שמות בין מאשה אחת ובין משתי נשים: **ד** כיצד משם אחד לידה ולידה זיבה וזיבה משם אחד משני שמות לידה וזיבה כיצד משתי נשים על זו לידה ועל זו לידה על זו זיבה ועל זו זיבה משם אחד משני שמות על זו לידה ועל זו זיבה ר' יוסי אומר שתי נשים שלקחו את קיניהם בעירוב או שנתנו דמי קיניהם לכהן לאיזו שירצה כהן יקריב חטאת ולאיזו שירצה כהן יקריב עולה בין משם אחד בין משני שמות:

הדרן עלך חטאת העוף

זיבה בשתי קיינן של לידה או בשלשה אינו יכול להקריב אלא קן אחת פרידה אחת לחטאת ופרידה אחת לעולה אבל שני עולות לא מצי עביד אין יקח הקן שהוא מבורר תחילה לידה אחת שאינו יכול להקריב ממנו רק אחד חטאת ואחד עולה. וכן אם נתערבו כולם יחד אחד והשאים והשלש והעשר לא יוכל להקריב רק קן אחת שני פרידין או עשר קיינן במאה יקריב עשרים פרידין כמו שיכול לעשות מעשר קיינן וחזו המועטו כשר: **בין משם אחד.** לידה ולידה יא] משתי נשים בין שתי שמות לידה וזיבה אפילו מאשה אחת כדמפרש כילד משם אחד: [ד] **רבי יוסי אומר ג' נשים שלקחו קיניהן בעירוב או נתנו דמי קיניהן לכהן לאיזה שירצה כהן יקריב חטאת ולאיזה שירצה יקריב עולה.** מכאן מוכיח בפרק בכל מערבין (עירובין דף ל:.) לאיזה ליה לרבי יוסי בריירה שכשהכהן מקריב אחד לשם רחל הובכר הדבר שמתחלה בשעת לקיחה היה קן זה של רחל ודאי הש"ס בדאתנו ופרש"י בשעת לקיחה התנו שיוכל הכהן לעשות קן שילדה לשם איזו ואין נראה לרבי דאסרי למ"ד אין בריירה לא מהני מידי דבלא בריירה לא מצי יב] מתני דבשעת לקיחה הובררו אאלו נלקחו לשם רחל ואלו לשם לאה ועוד דפריך התם התנו מאי למימרא אדרבה אין מועיל כלום אלא (ו) למ"ד יש בריירה ומפרש שהתנו בשעת לקיחה זה קן יהיה שלי ומעות שמעם לן דלא גזרינן התנו אטו לא התנו וקמ"ל דבר אחר כרב חסדא דאין הקיינן מתפרשות אלא בלקיחת בעלים או בעשיית כהן (ז יג) ולא פירש איזו אטו לא התנו וקמ"ל דבר אחר כרב חסדא דאין הקיינן מתפרשות אלא בלקיחת בעלים או בעשיית כהן. והרב רבינו אברהם [יד] פירש שעם השיתוף התנו שיחלק הכהן ביניהם ויהא חלוקתו חלוקה והם ימחלו חלקם כל אחת לחבירתה הנה זה ודאי מתחלה הובכר והכהן קודם כפרה מחלקם והם עשו אותו שליח לחלוקתן והא קמ"ל דלא גזרינן עירוב שמי נשים אטו עירוב שמי נשים דלמעלה: הדרן עלך חטאת העוף

ב א) מיי' פ"ג מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ה:
ר ב מיי' שם הלכה ב:
יא ג מיי' שם פ"ג ה:
יב ד מיי' שם פ"ג ה:
יג ה מיי' שם הלכה ו:
יד ו ז ח מיי' שם פ"ג ה:
טו ט מיי' שם הלכה ח:

שיטה מקובצת

שתי נשים שלקחו. עיין תוס' סוטה דף יח ע"ש (ד"ה חזו):

פירוש הרא"ש

ב חטאת שנתערבה. פי' דל"ל דלקקיין שמא יעשה חטאת למעלה ועולה למטה [ח] וכפרק כל הזבחים שנתערבו (זבחים נא.) אמרינן התם דיעבו עד שיקתלנו ויביא מדמי היפה שבהן ממין זה ומדמי היפה שבהן ממין זה ויפקוד המותר מביאו, אבל עופות אין לסם פדיון כדאי' בפ' (כל) המנחות [והנפכים, מנחות ק:], ודרש לה בנפקי ט) מדכתיב ואם מפרכות אלא בלקיחת בעלים או בעשיית כהן שעדיין כל קן וקן פתומה (ויקרא כז, כז) בנהמה הטמוא מדכר: **חטאת שנתערבה.** פירוש שנתערבה בקן חובה קתומה אין יכול להקריב חטאתן ג' אלא חטאת אי' אם היא המעורבת הרי טוב ואם היא אין מקן חובה הרי הכהן קובעה לחטאת, אבל עולה אינו יכול להקריב מפני תערובת החטאת, ואמי חטאות אינו יכול להקריב דשמא החטאת שהקריב היתה מקן חובה והקרבתה לחטאת נקבעה בת זוגה לעולה והרי יש כאן תערובת חטאת ועולה ויומתו, ויביא קן אחר אחד לחטאת ואחד לעולה. ואם החטאת המעורבת היתה אשה אחרת יביאו אם הראשונה חטאת ויתנו אם הראשונה היתה עולה ואלקי נתן לך ואם היתה שלך הרי זו שלי ואלקי נתון לי: **וכן עולה שנתערבה.** בקן חובה קתומה לא יביא משלמתן אלא עולה אחת דהיינו **במנין עולה שבחובה.** ובעלת הקן תביא חטאת אחרת ויבין שאינו יביאו עולה בתנאי אם אחת תביא עולה בתנאי אשה קרב כבר עולתה שהבא זו נדבה: ודין זה שאמרנו שאין כשר אלא כמנין עולות שבחובה הוא נוהג **בין שהחובה מרובה והנדבה מועטת.** לעולה קולא נדבה לפי שהחטאת אינה באה נדבה וכיון עולות נדבה הן דהמתנדבין מרובין ממביאי חובה הילכך קרי לעולה נדבה. וה"ה דהוה מלי למימר בין שהחובה מרובה והחטאת מועטת אלא נקיט עולה דאליק מינה. וחובה מרובה ונדבה מועטת כגון שנתערבה עולה בד' קיני חובה מקריב מהן ד' עולות ולא יותר, דשמא כל הד' היו מקיני חובה והוקבעו כל האחרות לחטאת והרי עולה מעורבת בהן ויומתו דמסתן, ויביאו עוד ד' חטאות ועולה אם היו שלו נשים הרבה ויתנו דיינהו: **בין שהנדבה מרובה.** שנתערבו ג' עולות בקן חובה קריבי עולה ל': **בין שתיהן שוות.** שתי עולות בקן חובה. וי"מ **בין שהחובה מרובה ונדבה מועטת.** כלומר הדין שאמרנו בתערובות הללו שאנו הולכים אחר מנין חטאת שבחובה או אחר מנין עולות שבחובה ה"ב בחובה מרובה ונדבה מועטת כגון שנתערבה קן נדבה שאשתן עולות בד' קיני חובה קתומין יביא עולות כמנין עולות שבחובה שהן ד', דחמשה לא מצי לאקרובי לגמרא טולבו דקיני חובה ניעבו והוקבעו אבגנדן לחטאת ועולת נדבה מעורבת בהן: **בין שהנדבה מרובה.** כגון קן חובה בד' קיני נדבה אין כשר להקריב אלא עולה אחת. **ובין שתיהן שוות.** הנדבות והחובות:

ג בד"א וכו' אבל בחובה שנתערבה זו בזו אחת לזו וכו'. פי' כגון קן קתומה של רחל שנתערבה בקן קתומה של לאה: **מחצה כשר.** שיקריב הכהן מ' לעולה וא' לחטאת, אם הם של רחל הרי טוב ואם הם של שתיהן הרי קריב חטאת לזו ועולה לזו ויביאו קן אחר ויתנו לכהן, ושאים האחרות אינו יכול להקריב דשמא הקן שהקריב היה של שתיהן ולזה אם שהקריב חטאת נקבע בת זוגה עולה ולזה אם שהקריב עולה נקבע בת זוגה חטאת והרי חטאת ועולה מעורבין ויומתו. וכן אם לזו ואם לזו הרי מ' פרידין יקריב הכהן ד' אתם לעולה וד' לחטאת, אם [הם] של אחת הרי טוב ואם הם של שתים הרי חטאת ועולה לזו ולזו אי אם חטאות לזו ושתי עולות לזו ויביאו שני קיין בשופתות

ט) ולין מקריבין לכתחלה לפסול (בגיון בכ"ר). י) לפנינו הוא בספרא (בחוקתי פרשתא ד, ה) על הפסוק והעמיד את הכהנה לפני הכהן (שם פסוק יא). יא) החטאות לאחת והעולות לאחת יש וכו', כל"ל (יעיר קנו). יב) נראה דהוי"ו המחבר אלא וי"ו המחבר אלא ר"ל או עולה (יעיר קנו).

מסורת הש"ס

ח) זבחים נב.; ט) עירובין לז.;

הגהות הב"ח

(ח) מפרש ד"ה ר' יוסי תומר וכו' למאן דאמר יש בריירה. נ"ב ולזה פשיטא: (ט) בא"ד ולא פירש אחר חטאת. נ"ב זה חחר אלגיל דבשעת שקנו לא פי' כו':

שינויי נוסחאות

א) אלא אבגין חטאת (ש"מ), ב) אלא אבגין עולה (ש"מ), ג) לאיזה שילה כהן שנתערבו (ש"מ), ד) לכל' ל"ל לאיזה], ה) שילה יקריב עולה. כל"ל (ש"מ), ו) בחובה. בשני קנים קתומה (ש"מ), ז) הדין הזה בין בחובה. ותיבת 'הוה' נמחק (ש"מ), ח) ש"מ, ט) אין ש"מ, י) אם נתערבו קן אחת קתומה של זיבה ויבה וזיבה מאתי נשים או מאשה אחת בין בשתי שמות לידה וזיבה בין משתי נשים או מאשה אחת כדמפרש (ש"מ), יא) לא מלי מהני דהיכי דגיבא (ש"מ), יב) לא בעשיית כהן שעדיין כל קן וקן פתוח הוא ולא פירש (ש"מ), יד) דגיבו אנהיהם בר דוד פירש (ש"מ), טו) שילה יקריב עולה. ותיבת 'כהן' נמחק (ש"מ), טו) עוף זה (ש"מ), יז) מתחילה אלא לשם אשה זו (ש"מ), יח) על קן זה יהא הקן יהא שלך. כל"ל (ש"מ), יט) לתנתת כל דין אשה ואשה לאחזה שילה כהן יקריב עולה ותטעת כי' אלא הכי פירוש. והכל ל"ל (ש"מ),

פירוש הרא"ש (המשך)

ותנו, ויותר אינו יכול להקריב דשמא [בנ"ש נוסף: הרלאשונה] היו שתי חטאות לזו והוקבעו שבגגדן לעולות ושתי עולות לזו והוקבעו שבגגדן לחטאת והרי חטאות ועולות מעורבות יחד ויומתו. וכן ג' לזו וג' לזו הרי י"ב פרידין יקריב הכהן מהן ו' פרידין ג' לחטאת וג' לעולה, לאם הן של אשה אחת הרי טוב ואם הן של שתי נשים כל חטאת שהקריב אבגגדה לא' נקבעה שבגגדה לעולה וכל עולה שהקריב לא' נקבע שבגגדה לחטאת ויש כאן חטאות ועולות מעורבות [בנ"ש נוסף: זו בזו] ויומתו: אבל אם לא היו קיני התערובות שוין אלא **א' בשתים או בשלש או בעשר או במאה.** וכן שתים בשלש לא בעשר לא במאה וכן שלש בעשר לא במאה וכן במאה אין כשר להקריב עשר אין כשר להקריב. ויותר אינו יכול להקריב לאם היו של שתי נשים [ג] בתחלות תערובת חטאות ועולות [ד] ויומתו כולן, ויקריבו ממנין הקריבות בשופתות בתנאי כל מה שלא קריב לאחת מהן שיהיה שלה בהקרבה זו:

ד כיצד משם אחד לידה ולידה זיבה וזיבה. כגון שהפרישה קן אחד ואמרה הרי זו לידתי ואח"כ הפרישה קן אחרת נשים דמיד שהקריב פרידה אחת של קן ג' לחטאת נקבעה פרידה שניה לעולה, הילכך אינו יכול להקריב אלא קן אחד ולא יותר דשמא היו שני קנין ושתים הנותרות הן חטאת ועולה מעורבות. אבל הפרישה שני קיינן ביחד והביאתן אל הכהן ואמרה אלו שני קיינן לשתי לידותי או לשתי זיבותי או לידתי וזיבתי הכהן יקריב שתים לחטאת ויוקבעו שתים האחרות לעולות, או יקריב חטאת ועולה על חובה אחת וחטאת ועולה על חובה אחרת, כי מילוק הקיינן והקביעות הכל תלוי בכהן כיון שלא פירשה אלאה קן זו לזובה זו ולא זו לזובה זו: **רבי יוסי אומר שתי נשים שלקחו קיניהן.** פי' שלקחו קיינהן בעירוב או שנתנו דמי קיינהן פי' כגון ששתפו יחד מעותיהן ולקחו בהן שני קיינן קבועות הקיינן וקבועות החטאת והעולה תלוי בכהן. בפרק בכל מערבין (עירובין ל:) מייתי לה להן משנה ומדקתן מינה דר' יוסי סבר דיש בריירה, ופירש הרא"ש דלריך לעשותם דיש בריירה לפי שהכהן מילק אותו ביניהן והנשים לא ראו בחלוקה זו עד לאחר כפרה, ולריכין אנו לומר דיוון שלו עכשיו בחותה חלוקה והוכרר שהדבר שמתחלה לאחר חלוקה זו עומדת והוי כאילו ידעו מתחלה בחלוקת הכהן ומתרלו בה וכל אחת נתנה חלקה לחברתה אם הכהן קבע לחברתה קן הראוי לביאת שלה. ודמי לה [נ"ש: לא] דלעולה קפבר ר' יוסי אין בריירה והכא כשהתנו פי' בשעת השיתוף התנו שהכהן יחלק ביניהן ותהי חלוקתו חלוקה והן יתחלו חלקן כל אחת לחברתה, ואין אנו לריכין עתה לבריירה כי עשו [נ"ש: לעשות דבריירה כי הם עשון] את הכהן שליח לחלוקה [נב"ש נוסף: זו]:

סליק פירקא בס"ד

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

קן סתומה שפרח ממנה גוזל כו' יקח זוג לשני. פי' א] רבינו יעקב פירש"י ודילגתיו שלמינו עיקר. ופירש רבי לרבינוא נקט סתומה דלא מבעיא מפורשת כגון ב] שנפרדו הקיניין זה מזה ונפרסו זה לחטאת וזה לעולה ג] תו לא סמך זה לזה כלל ופסיעה דאם פרח האחד שיקח זוג לשני אלא אפילו קן סתומה שעדיין הם ד] יחד ועומדין יחד להתפרש אלא דעתך כי פרח האחד שימות הנשאר קמ"ל. ולא מיבעיא פרח לאויר העולם כי שמא יפוג ה] כל אחד וזוגל כדינו ולהכי כי עדיין נמי לא חזר יקח זוג לשני אלא אפילו פרחה לבין המתות שעתה אינו יכול לשוב שנתערב בהם יקח זוג לשני. ו] ולבין המתות נמי פירוש ואינו קרוי הבדלה מתכיון אלא אפילו מת אחד יקח זוג לשני: **פרח לבין הקריבות פסול ופוסל אחד** ז] **שבנגדו.** זהו כלל אחד שעושה ואחרי כן מפרש: [ב] **היה ב' נפש לזו שני קיני וזו ב' קיני פרח.** פרילה: **מזו לזו פוסל אחד בהליכתו.** פי' ממקום שפירש פוסל אחד מלבד הוא עצמו שפסול ח] למקום שמעורב לו הוא לו אחד מם שפרח פרילה אחת משני קיני ונתערב לשני קיני אחרים הרי ג' פרילין לבד וה' פרילין לבד בג' פרילין אינו יכול להקריב רק ב' אחד לחטאת ואחד לעולה דאם יעשה שתיהן עולות א"כ נקבעה הנשלשים (ט) בז] ואותו שפרח לחטאת ולא יוכל לעשות בה' פרילין רק שני חטאות דהוה ליה חטאת שנתערבה בחובה כדתנן בפ"ק [מ"ב] דאין כשר אלא מעין חטאות שבחובה ובכשיו נמי אלא קבעינן אותו שפרח לא חטאת ולא עולה אין כשר בה' פרילין רק שני חטאות ושני עולות דאי עבד ג' חטאות או ג' עולות י] שמא יעשה מן השני קיני אל אשה אחת ולא מן המעורב ואין בשני קיני אלא שני עולות ושני חטאות יא] וזה פסול או אחד במקום שמתערב ופוסל אחד כנגדו ממקום שפירש ונבדל מאם כלפרישים. וכי חזר ופרח מן החמישה פרילין לג' פרילין בעשה יש ד' פרילין בכל מקום פוסל אחד בחזירתו ממקום שפרח שני לה אחד שפסול במקום שמתערב לשם ועתה אין יכולין להקריב בארבעה הללו אלא אחד חטאת ואחד עולה. וכן בארבעה אחרים דדילמא יב] פרח שנית פרילה אחת מלומה שני קיני ולא אותו שנתערב שם שם תחלה ונשאר שם ג' פרילין מן השני קיני ואחד שפרח שם לאשה וכן במקום השני ולו עבד אחד מקום שני עולות וחטאת אחת שפרח לגד השני לחטאת ולא יוכל להקריב אלא חטאת אחת ולא שני חטאות דדילמא כל הג' חטאות שנעשו מכאן ומכאן נעשו משני קיני מלאה אחת ולכך אם ילדה יעשה בכל מקום עולה אחת וחטאת אחת לא שני עולות וחטאת אחת בלד זה ובלד אחר חטאת אחת לו ב' חטאות ועולה אחת בלד זה ובלד אחר עולה אחת. ואם פרח וחזר מזה לזה לא הפסיד כלום בפרילה זו וחזרה זו שאפילו מעורבות כל הם' פרילין שבארבעה הקיניין יחד: **אין פחות מב'.** פירוש שני קיני כאלו בהן שני עולות ושני חטאות אבל ג' חטאות או ג' עולות לא מצי עביד דדילמא עביד להו משני קיני אל אשה אחת שהן שני חטאות ושני עולות: [ג] **אחת לזו אשים לזו אשם לזו ד' לזו ה' לזו שם לזו שבע לזו.** וכולם סתומות: **פרח מן הראשונה** יג] **נשנית.** מיד נפסל אותו שנשאר יחיד בראשונה דאי יעשו חטאת יהא נקבע אותו שפרח לעולה ולא יד] יכול להקריב בשניה ובקיני אחרות שנתערב בחובה בו] הוה רק עולות מתלין כדין עולה שנתערבה בחובה אבל אין אחרות אחת אי שני עולות ואחטאת אחת בלד השניה לשלישית אמא מגופה של שניה פרח ונתערב בשלישית ואותו שפרח מן הראשונה לשניה נשאר שם בשניה ואינו יכול לעשות מן השניה רק שני פרילין אחד חטאת ואחד עולה דאי עביד שני עולות שמא מן הפרילין של גוף השניה יעשה ואם כן יהיה נקבע אותו שפרח בשלישית לחטאת ולא יוכל לעשות בשלישית רק מחליין חטאות. וכן כי פרח מן השלישית לרביעית שמא מגופה של שלישית הוי אותו שפרח ולא נשאר בה רק חמשה פרילין ופרילה מן השניה שנתערב בהן ואינו יכול לעשות בשלישית רק שני חטאות ושני עולות מפני אותו שנתערב ברביעית. וכן כי פרח מן הרביעית לחמישית אין כשר ברביעית אלא שלשה חטאות ושלשה עולות. וכן כי פרח מחמישית נשאר בשני קיני אחד ואין כשר בהן אלא ארבעה חטאות וארבעה עולות. וכן כי פרח משלשית לשביעית אין כשר בששית אלא חמשה חטאות וחמשה עולות דאי עביד ששה עולות יהא נקבע אותו שפרח בשביעית לחטאת ולא יוכל לעשות בשביעית רק שבעה חטאות. וכי חזר מן השביעית ופרח אחד בששית שמא אינו אותו שפרח בתחילה מן הששית אחזר אלא מגופה של שביעית מז] פרח הששית ונפסל בשביעית ג' פרילין ואין כשר בהן אלא ששה חטאות וששה עולות דאי עביד שבעה חטאות יהא נקבע אותו שפרח ונתערב יז] בששית ובאחרים לעולה ולא יוכל להקריב רק עולות מחליין פרילין וחליין השניה פסולין כדין עולה שנתערב בחובה. וכי פרח מן הששית לחמישית נפסל בחזרה זו עוד קן אחד ואין כשר בששית רק ארבעה חטאות וארבעה עולות דשמא מן הששית פרח מגופה אחד בשביעית ואחד לחמישית בחזרה ולא נשאר רק עשרה פרילין מגופה ואי עביד חמשה חטאות וחמשה עולות דילמא יח] השניה פרילין שבראו מתנה עולות או שמא יהו עשויין שתיהן חטאות ובשם קיני אין יכולין לעשות רק שש חטאות ושש עולות. וכי חזר מן החמישית לרביעית אין כשר בחמישית רק ששה חטאות וששה עולות. וכן כי חזר מן הרביעית לשלישית אין כשר ברביעית רק שני חטאות ושני עולות דאם יעשה שתיהן מן הרביעית אינו יכולין לעשות מארבעה קיני יט] אלא ארבעה חטאות לבד אין כשר ברביעית רק שני חטאות ואין בחמישית אין כשר בשלישית רק ארבעה חטאות ואחת לעולה. ויש מימה על זה נהי דמן השלישית פרח שתים אחת ברביעית בהליכה ואחת בשניה בחזרה מ"מ נשאר מגופה של שלישית ארבעה פרילין ולמה לא יעשה שני חטאות ושני עולות דכי נמי עשו אותו שפרח ברביעית עולה או חטאת מה בכך בשלשה קיני יכול להיות שלשה עולות ושלשה חטאות ואותו שפרח בקן שניה בחזרה לא יקריבו דהא קתני שניה לה לכלום וכ"ל בשלשה שתי קנים לה לכלום כ) או שניה אין לה לכלום

קן [ט]**סתומה** א **שפרח ממנה גוזל לאויר או שפרח לבין המתות או שמת אחד מהן יקח זוג לשני:** ב **פרח לבין הקריבות פסול ופוסל אחד כנגדו. שהגוזל הפורח לבין הרבה קיני קן סתומין פסול ופוסל אחד כנגדו** בג] (עס) **כלל אחד שעושה ואחרי כן מפרש כיצד:**

קן סתומה שפרח ממנה גוזל בו' יקח זוג לשני. פי' רבינו יעקב הלוי הוא הדין בקן מפורש הוי בא] דין זה אלא משום דבסיפא קתני פרח לבין הקריבות פסול ופוסל אחד כנגדו דלדוקא פרילה של קן סתומה שפרח ונתערב לבין הקריבות אבל פרילה המפורשת לעולה שפרח בין שאר קנין אלא אפילו קן סתומה שעדיין הם ד] יחד ועומדין יחד להתפרש אלא דעתך כי פרח האחד שימות הנשאר קמ"ל. ולא מיבעיא פרח לאויר העולם כי שמא יפוג ה] כל אחד וזוגל כדינו ולהכי כי עדיין נמי לא חזר יקח זוג לשני אלא אפילו פרחה לבין המתות שעתה אינו יכול לשוב שנתערב בהם יקח זוג לשני. ו] ולבין המתות נמי פירוש ואינו קרוי הבדלה מתכיון אלא אפילו מת אחד יקח זוג לשני: **פרח לבין הקריבות פסול ופוסל אחד** ז] **שבנגדו.** זהו כלל אחד שעושה ואחרי כן מפרש: [ב] **היה ב' נפש לזו שני קיני וזו ב' קיני פרח.** פרילה: **מזו לזו פוסל אחד בהליכתו.** פי' ממקום שפירש פוסל אחד מלבד הוא עצמו שפסול ח] למקום שמעורב לו הוא לו אחד מם שפרח פרילה אחת משני קיני ונתערב לשני קיני אחרים הרי ג' פרילין לבד וה' פרילין לבד בג' פרילין אינו יכול להקריב רק ב' אחד לחטאת ואחד לעולה דאם יעשה שתיהן עולות א"כ נקבעה הנשלשים (ט) בז] ואותו שפרח לחטאת ולא יוכל לעשות בה' פרילין רק שני חטאות דהוה ליה חטאת שנתערבה בחובה כדתנן בפ"ק [מ"ב] דאין כשר אלא מעין חטאות שבחובה ובכשיו נמי אלא קבעינן אותו שפרח לא חטאת ולא עולה אין כשר בה' פרילין רק שני חטאות ושני עולות דאי עבד ג' חטאות או ג' עולות י] שמא יעשה מן השני קיני אל אשה אחת ולא מן המעורב ואין בשני קיני אלא שני עולות ושני חטאות יא] וזה פסול או אחד במקום שמתערב ופוסל אחד כנגדו ממקום שפרח שני לה אחד שפסול במקום שמתערב לשם ועתה אין יכולין להקריב בארבעה הללו אלא אחד חטאת ואחד עולה. וכן בארבעה אחרים דדילמא יב] פרח שנית פרילה אחת מלומה שני קיני ולא אותו שנתערב שם שם תחלה ונשאר שם ג' פרילין מן השני קיני ואחד שפרח שם לאשה וכן במקום השני ולו עבד אחד מקום שני עולות וחטאת אחת שפרח לגד השני לחטאת ולא יוכל להקריב אלא חטאת אחת ולא שני חטאות דדילמא כל הג' חטאות שנעשו מכאן ומכאן נעשו משני קיני מלאה אחת ולכך אם ילדה יעשה בכל מקום עולה אחת וחטאת אחת לא שני עולות וחטאת אחת בלד זה ובלד אחר חטאת אחת לו ב' חטאות ועולה אחת בלד זה ובלד אחר עולה אחת. ואם פרח וחזר מזה לזה לא הפסיד כלום בפרילה זו וחזרה זו שאפילו מעורבות כל הם' פרילין שבארבעה הקיניין יחד: **אין פחות מב'.** פירוש שני קיני כאלו בהן שני עולות ושני חטאות אבל ג' חטאות או ג' עולות לא מצי עביד דדילמא עביד להו משני קיני אל אשה אחת שהן שני חטאות ושני עולות: [ג] **אחת לזו אשים לזו אשם לזו ד' לזו ה' לזו שם לזו שבע לזו.** וכולם סתומות: **פרח מן הראשונה** יג] **נשנית.** מיד נפסל אותו שנשאר יחיד בראשונה דאי יעשו חטאת יהא נקבע אותו שפרח לעולה ולא יד] יכול להקריב בשניה ובקיני אחרות שנתערב בחובה בו] הוה רק עולות מתלין כדין עולה שנתערבה בחובה [פ"ש מ"ב]. וכי פרח מן השניה לשלישית אמא מגופה של שניה פרח ונתערב בשלישית ואותו שפרח מן הראשונה לשניה נשאר שם בשניה ואינו יכול לעשות מן השניה רק שני פרילין אחד חטאת ואחד עולה דאי עביד שני עולות שמא מן הפרילין של גוף השניה יעשה ואם כן יהיה נקבע אותו שפרח בשלישית לחטאת ולא יוכל לעשות בשלישית רק מחליין חטאות. וכן כי פרח מן השלישית לרביעית שמא מגופה של שלישית הוי אותו שפרח ולא נשאר בה רק חמשה פרילין ופרילה מן השניה שנתערב בהן ואינו יכול לעשות בשלישית רק שני חטאות ושני עולות מפני אותו שנתערב ברביעית. וכן כי פרח מן הרביעית לחמישית אין כשר ברביעית אלא שלשה חטאות ושלשה עולות. וכן כי פרח מחמישית נשאר בשני קיני אחד ואין כשר בהן אלא ארבעה חטאות וארבעה עולות. וכן כי פרח מששית לשביעית אין כשר בששית אלא חמשה חטאות וחמשה עולות דאי עביד ששה עולות יהא נקבע אותו שפרח בשביעית לחטאת ולא יוכל לעשות בשביעית רק שבעה חטאות. וכי חזר מן השביעית ופרח אחד בששית שמא אינו אותו שפרח בתחילה מן הששית אחזר אלא מגופה של שביעית מז] פרח הששית ונפסל בשביעית ג' פרילין ואין כשר בהן אלא ששה חטאות וששה עולות דאי עביד שבעה חטאות יהא נקבע אותו שפרח ונתערב יז] בששית ובאחרים לעולה ולא יוכל להקריב רק עולות מחליין פרילין וחליין השניה פסולין כדין עולה שנתערב בחובה. וכי פרח מן הששית לחמישית נפסל בחזרה זו עוד קן אחד ואין כשר בששית רק ארבעה חטאות וארבעה עולות דשמא מן הששית פרח מגופה אחד בשביעית ואחד לחמישית בחזרה ולא נשאר רק עשרה פרילין מגופה ואי עביד חמשה חטאות וחמשה עולות דילמא יח] השניה פרילין שבראו מתנה עולות או שמא יהו עשויין שתיהן חטאות ובשם קיני אין יכולין לעשות רק שש חטאות ושש עולות. וכי חזר מן החמישית לרביעית אין כשר בחמישית רק ששה חטאות וששה עולות. וכן כי חזר מן הרביעית לשלישית אין כשר ברביעית רק שני חטאות ושני עולות דאם יעשה שתיהן מן הרביעית אינו יכולין לעשות מארבעה קיני יט] אלא ארבעה חטאות לבד אין כשר ברביעית רק שני חטאות ואין בחמישית אין כשר בשלישית רק ארבעה חטאות ואחת לעולה. וכן כי חזר מן השלישית לשניה אין כשר בשניה רק שני חטאות ושני עולות. וכן כי חזר מן השניה לראשונה אין כשר בראשונה רק שני חטאות ושני עולות. ומה שכתב אם לא יעשה אלא חטאת ואחת לעולה. דאם יעשו שתי חטאות ושתי עולות. ומטעם זה נמי אין להקריבו [נ"מ: אינו יכול להקריב] עולה שמא יקריב שני עולות מב' קיני של אשה אחת. ומשם זה הייני אם קרבו אותה עבודת החטאה אבל אם קרבו תחלה הג' [נ"מ ד' עולות מב' קיני של אשה אחת. ומשם זה הייני אם קרבו אותה עבודת החטאה. כי כמה שעשה את הג' חטאת נקבע הפורח לעולה וה"ל עולה שנתערבה בקני חובה דאין קרב מהן אלא מעין עולות שבחובה. וכן אם עשה עולה נקבע הפורח לחטאת ושוב אין עולה קריבה בתערובת החטאה. ואין משם בטיעות השניי מלהקריב כשהן קרבין תחלה אלא בשביל תערובת החטאה שאז לא יהו קרבין מהן אלא שתים. ואם קרב השניי חטאת אין קרב מן החטאה אלא שתי עולות. ואם קרב עולה אין קרב מהן אלא שתי חטאות. ומצאת מלו ד' הקיניין קרבין רק ה' גוזלין וג' יומות. אבל בהקריב מן הג' רק שנים יהיו בחטאה קרבין ד' כמו שאפשרם ומצאנו ששה קרבין. ויש לנו למעבד בפסול קדשים אע"פ שאנו מפקידין לבעלה שלשה גוזל אין מחמם דהוה מקריב אותם לעולה. ואם תאמרי אינו יכול לעשותו לו חטאת בן בן זוגו לה קרב. והחמישי אינו יכול לעשותו לו חטאת ולא עולה. דאם יעשנו חטאת חייבין שמא הפורח קרב עולה ונמצא מעיקר הקיניין קרב שתי חטאות ועולה אחת. חו היא חטאת שלישית ב) מאחר קיני. ומעשה זה נמי חייבין לעשות לו עולה. ונמצא מאלו תרבע קיני קיניים ג' קיניים. לבעלה שלם אפר גוזל אחד בודאי וגוזל אחד בספק ולבעלה ממש גוזל ג' בספק. הילכך מביאים קן אחד בודאי לחטאת ואחד לעולה. ובעלה שלם תמן אחד גוזל אחד וכן שתיהן דמי גוזל אחד. ותמהר בעלה ממש אם הד' שהקרבתי היו כולן אלי אלקי באותו גוזל שהוא אל שניו נתון לך נמתנה. ואם הפורח היה בכולל הארבע נמצא שאינך מעיקר כי אם אחד מבין המתות לכולן ואינו. ולימה חזר ופרח אחד מבין הד' לבין הג' הרי מבלו ד' ומבלן ד' כבתחילה אלא שאין יודע אם הפורח הוא האחוד לו שמא בשאר

ט) מזר יב.

הגהות הב"ח

(ט) מפרש ד"ה פרח לבין הקריבות וכו' ג"כ נקבעה הנשלשים לחטאת ואותו שפירש ג"כ לחטאת:

שינויי נוסחאות

א) פי' הרב רבינו יעקב הלוי בו' ור"י **פי' דאף לרבוותא דרישא נקט** סתומה (ש"מ, ב) שנפרדו הדדיין זה מזה (ש"מ, ג) דתו לא שייך זה לזה (ש"מ, ד) שנעדין הם יחד [נב"ל נוסף: ובבי בתרא הדדי נינהו] ועומדין להתפרש **הד"א** (ש"מ, ה) כי שמא יפוג ויוכלו כל אחד ואחד להקריב כדינו (ש"מ). וכש"מ כ"א הגי' כי שמא יבלבר רישוב כל אחד ואחד כדינו. **ו)** יקח זוג לשני **ולא מבעיא לבין המתות דאבהי איכא בעולם** ואינו (ש"מ). וכש"מ כ"א הגי' ולבין המתות נמי **אפשר שיבירהוהו** ואינו. **ז)** אחד כנגדו (ש"מ, ח) מלבד הוא עצמו שפסול במקום שמעורב לו הוא לו אחד משם פרח [נ"מ: לו אחד דבשה"ק] כדין אחד (ש"מ, ט) נקבעה הנשלשים לחטאת (ש"מ). וכש"מ הגי' נקבעו הנשלשים ואותו שפרח לחטאת, **י)** **יעשם** (דפו"י, יא) וזהו פסול הוא לו אחד במקום שנתערב ופוסל אחד כנגדו בשקום שפרש ונבדל (ש"מ, יב) דדילמא אותה פרידה שפרחה שנית הוא מלומה שני קיני ולא אותה שנתערבה שם תחלה ונשארו שם (ש"מ), יג) פרח מן הראשונה פרידה **אחת** לשניה (ש"מ, יד) ולא יוכל להקריב (ש"מ, טו) שנתערב בהן רק מחליין עולות כדין (ש"מ, טו) מגופה של שניות פרח ונפסל שבשביעית (ש"מ). וכש"מ כ"א הגי' מגופה של שניות פרח אל הששית ונפסלו בשמיעת, **יז)** אותו שפרח שנתערב בששית לעולה ולא יוכל להקריב רק עולות מחבר הפרידין ותליין (ש"מ, יח) דילמא השני פרידין שפרחו מתנה (ש"מ, טז) מגד' קיני רק הרבעה חטאות (ש"מ, כ) אז בשניה קן אחד (ש"מ, בא) הוי זה הדין דיקח זוג לשני ולא נקט בתחומה אלא משום המפורשת **לחטאת** כדאמר' (ש"מ), כנ) מנגדו והו כלל אחד (ש"מ),

פירוש הרא"ש

פרק קן סתומה

א קן סתומה שפרח ממנה. פירוש סתומה שלא נתפרשה [נב"ל נוסף: מעולם] זו לעולה זו לחטאת: **ופרח גוזל לאויר.** והלך לו: **בין המתות.** מתות שנמנו בעליהן לו שנתכפרו בחטאי: **יקח זוג לשני.** ולא תמריע כיון שסוקבנו ונתבר בחטאת גם מצירו ידחה. ולאו דוקא קן סתומה ה"ל מפורשת אם יודע שפרח בלא כולה. אלא מילתא דפקיעא נקט דבמפורשת היה צריך לחתיכי ולפרש אם יודע **ו)** אחר מהן נתבר. ל"ש נקט סתומה משום פיפא פרח לבין הקרבות דאילו מפורשת כבר שינו מה דיינה בפ"ק (משנה ב) חטאת או עולה שנתערבו בקן חובה. ל"ש כולה מתני' לא אף זו אלא דבמפורשת דקמ זוג לשני דלא מגיחי מה דד בתכריש. ולא מיבעיא לבין המתות דאפשר לא יכלה בגמלוה וימכר לצרכי קיניים אלא אפילו פרח בין המתות דנמהר, ולא מבעיא לבין המתות דאפשר שיכירוהו אלא אפילו מת פרח יקח זוג לשני. והכי"ל הלוי פי' דמתני' זו ואל"ל זו דקתני בגוזל שפרח לאויר הוה לן למימס שמא ילכד ויבא ליד אדם ויקריבהו נמפרש זה שנגדו ואין אנו יודעים פירוהו ולכך יפסל מלהקריב קמ"ל דלא מיישינן, ואל"ל פרח לבין המתות דלינהו למימס להכי, ואל"ל מת שכבר מת ונבל מן העולם: **פרח לבין הקריבות.** פי' קיניין סתומות העומדות לנקרב: **פסול.** מלהקריב במקום שפרח ואע"פ שאפשר שהוא קרב מ"מ קרי ליה פסול לפי שעל ידו נפסל אחר מהקרבנ [נ"מ: נעדר אחד מהקריבי] וגם אינו אלא נעבוים קרי ליה פסול: **ופוסל אחד כנגדו.** ממקום שפרח מסם: **כ כיצד שתי נשים לזו שני קיני.** ולזו אחר מקומות: **פרח** גוזל אחד **מזו לזו.** ונשאר ג' גוזלות ומלד ג' ה': **פוסל קן אחד בהליכתו.** ממקום שפרח מסם מן הנשאים אינו יכול להקריב כי אם שנים אחד לחטאת ואחד לעולה, והג' אם יעשהו חטאת יש לחוש דשמא הפורח בפקום שפרח בעזוהו גם חטאת מעשי קיני של אשה אחת והן שני חטאות ושני עולות, ומטעם זה נמי אין להקריבו [נ"מ: אינו יכול להקריב] עולה שמא יקריב שני עולות מב' קיני של אשה אחת. ומשם זה הייני אם קרבו אותה עבודת החטאה אבל אם קרבו תחלה הג' [נ"מ ד' עולות מב' קיני של אשה אחת. ומשם זה הייני אם קרבו אותה עבודת החטאה. כי כמה שעשה את הג' חטאת נקבע הפורח לעולה וה"ל עולה שנתערבה בקני חובה דאין קרב מהן אלא מעין עולות שבחובה. וכן אם עשה עולה נקבע הפורח לחטאת ושוב אין עולה קריבה בתערובת החטאה. ואין משם בטיעות השניי מלהקריב כשהן קרבין תחלה אלא בשביל תערובת החטאה שאז לא יהו קרבין מהן אלא שתי חטאות. ומצאת מלו ד' הקיניין קרבין רק ה' גוזלין וג' יומות. אבל בהקריב מן הג' רק שנים יהיו בחטאה קרבין ד' כמו שאפשרם ומצאנו ששה קרבין, ויש לנו למעבד בפסול קדשים אע"פ שאנו מפקידין לבעלה שלשה גוזל אין מחמם דהוה מקריב אותם לעולה. ואם תאמרי אינו יכול לעשותו לו חטאת ולא עולה. דאם יעשנו חטאת חייבין שמא הפורח קרב עולה ונמצא מעיקר הקיניין קרב שתי חטאות ועולה אחת. חו היא חטאת שלישית ב) מאחר קיני. ומעשה זה נמי חייבין לעשות לו עולה. ונמצא מאלו תרבע קיני קיניים ג' קיניים. לבעלה שלם אפר גוזל אחד בודאי וגוזל אחד בספק ולבעלה ממש גוזל ג' בספק. הילכך מביאים קן אחד בודאי לחטאת ואחד לעולה. ובעלה שלם תמן אחד גוזל אחד וכן שתיהן דמי גוזל אחד. ותמהר בעלה ממש אם הד' שהקרבתי היו כולן אלי אלקי באותו גוזל שהוא אל שניו נתון לך נמתנה. ואם הפורח היה בכולל הארבע נמצא שאינך מעיקר כי אם אחד מבין המתות לכולן ואינו. ולימה חזר ופרח אחד מבין הד' לבין הג' הרי מבלו ד' ומבלן ד' כבתחילה אלא שאין יודע אם הפורח הוא האחוד לו שמא בשאר

ב) אבל אם אינו יודע אחד מהן נתבר שתיהן הופסדו אבל בקן בקן סתומה אינו צריך לבתקדק כלום (בגליון כב"ר"ן). **ג)** כב"ר נמתקן המילים 'חטאת שלישית', ובכתב נמתומה בקולמוס שוה 'העולה שני'. **ד)** גי' יעיר קנו לו שתי חטאות ועולות מלאו. ובכ"ר לו שתי חטאות ועולות מלאו. **ה)** נוסף כ"ר ואם נחטאות לו בעולות יש מן הפורחות.

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ט מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ג:
ב ב מיי' שם הלכה ב:
ג ג מיי' שם הלכה ב:
ד ד מיי' שם הלכה ד:
ה ה ו מיי' שם הל' ה:

שיטה מקובצת

לזו **אחת** וכו'. עיין מתוס' יומא דף סה ע"ב (ד"ה ומשום):

פירוש הרא"ש (המשך)

שמה ופרח אחר, לכך פוסל קן אחד ממקום שפרח ומקריב מכל הד' שניים אחד חטאת ואחד עולה ולא יותר, שאם היה מקריב עוד חטאת מיישינן שמא אותו שפרח מכאן יהא קרב חטאת במקומו והרי ג' חטאות מב' קיני, וכן עולה נמי חטעם זה. הילכך יקריב חטאת ועולה מאלו וחטאת ועולה מאלו, או שתי חטאות [ג] ושתי עולות מאלו ואלו המחרים יעמוד. ויביאו שתי קיני בשותפות ויתנו כל מה שאכל לאחת מהן שיהא שלה בלו שתי הקיניין: **פרח וחזר ופרח.** כמה פעמים: **לא הפסידו כלום.** בלו הפריסות: **שאפי' כולן מעורבות** יחד **אין פחות משנים.** פי' מאני קיניים בדמנן לעיל בפ"ק (משנה ג) חוטם שנתערבה בחובה מתלה כשר ואתלה פסול:

ג לזו א' [וכו']. פי' פרח מן הראשונה לשניה ומן השניה לשלישית ואין יודע אם הוא אותו שפרח מן הראשונה או אחר וכן כולן עד השביעית, ונאותו הדרך שפרח ג"כ חזר פוסל בהליכה ובחזרה קן: **הראשונה והשניה אין להם כלום.** כי הראשונה בפריחה אף בלא [נ"מ: כי לא] חזרה הפסידה אף השאלת, שאם הקיניו האחרות תחילה אינם יודעים אם הקיני הפורח תעמה אם הנשאר עולה או אם קיני עולה שנעשה את הנשאר תעמה. ואם הראשונה באה להקריב תחילה אם תקריב את הנשאר תעמה ומצאת עולה מעורבת בכל הקיניין אחרות ולא יוכלו להקריב מהן אלא מיני חטאות [שבהן]. וכן השניה הפסידה קן אחד בפריחה, שאם קרבו הראשונה אחרות תמה אינה יכולה לעשות שתי חטאות שמא יהיה הפורח ממנה עשיית גם הוא חטאת, ומצא ג' חטאות קריבין משתי קיני, ומעטם זה נמי לא תוכל להקריב שתי עולות. ואם בא להקריב תחילה, אם היא בא להקריב תחילה, אם תקריב שתי חטאות נקבע הפורח לעולה ותפסלו כל החטאות שנשאר הקיניו. הילכך בין הקריבה היא תחילה בין קרבו האחרות תחילה אינה יכולה להקריב אלא חטאת ועולה. ומצא שנפסל בפריחה קן אחד מן הראשונה אם לא בא לגזור בפסלן מהקרבה די להם שיגזרו עליהם רעיה [ז]ולמה תמרו שיעותו, אבל עוף אלא לזו פרייה כיון שנפסלים מהקרבה ע"ש ימותו. ומיהו קשה לאחמתן גם בהמה שגזרו מיתה אע"ג דאית ליה הקנמת בריעה בעיתא (שם:) דקאמר שמא יתמרו הגוזל קובע מעשה לאחרתה ולא פריך מעוס גזירה שיעותו כדפריך בתר הכי, וכן בפסחים (עג.) דקאמר גזירה [לאחר ניתקן] אלו קודם ניתקן, ומי"ל ר"ל יעקב מאולגיים בגזירה כר אלו שעיר מעיר ליה גזירה דמוקה ואין לאחר לגזרה: **פרח וחזר.** י"מ דהך פריחה שניה לא קיימא אלאשותה ושניה דהא כבר אין לה כלום והוי ליה פרח מבין המתות לכולן ויעותו. ולימה דכיון דאין קריבות אלא מתמת פסק תערובת לה משיני תעלות המתות לפסול אחרים בתערובתן דהוי ליה פסק פסיקתא. ומיהו

ט) מיר יב,

הגהות הב"ח

(ט) מפרש ד"ה פרח לבין הקריבות וכו' ג"כ נקבעה הנשלשים לחטאת ואותו שפירש ג"כ לחטאת:

שינויי נוסחאות

א) פי' הרב רבינו יעקב הלוי בו' ור"י **פי' דאף לרבוותא דרישא** נקט סתומה (ש"מ, ב) שנפרדו הדדיין זה מזה (ש"מ, ג) דתו לא שייך זה לזה (ש"מ, ד) שנעדין הם יחד [נב"ל נוסף: ובבי בתרא הדדי נינהו] ועומדין להתפרש **הד"א** (ש"מ, ה) כי שמא יפוג ויוכלו כל אחד ואחד להקריב כדינו (ש"מ). וכש"מ כ"א הגי' כי שמא יבלבר רישוב כל אחד ואחד כדינו. **ו)** יקח זוג לשני **ולא מבעיא לבין המתות דאבהי איכא בעולם** ואינו (ש"מ). וכש"מ כ"א הגי' ולבין המתות נמי **אפשר שיבירהוהו** ואינו. **ז)** אחד כנגדו (ש"מ, ח) מלבד הוא עצמו שפסול במקום שמעורב לו הוא לו אחד משם פרח [נ"מ: לו אחד דבשה"ק] כדין אחד (ש"מ, ט) נקבעה הנשלשים לחטאת (ש"מ). וכש"מ הגי' נקבעו הנשלשים ואותו שפרח לחטאת, **י)** **יעשם** (דפו"י, יא) וזהו פסול הוא לו אחד במקום שנתערב ופוסל אחד כנגדו בשקום שפרש ונבדל (ש"מ, יב) דדילמא אותה פרידה שפרחה שנית הוא מלומה שני קיני ולא אותה שנתערבה שם תחלה ונשארו שם (ש"מ), יג) פרח מן הראשונה פרידה **אחת** לשניה (ש"מ, יד) ולא יוכל להקריב (ש"מ, טו) שנתערב בהן רק מחליין עולות כדין (ש"מ, טו) מגופה של שניות פרח ונפסל שבשביעית (ש"מ). וכש"מ כ"א הגי' מגופה של שניות פרח אל הששית ונפסלו בשמיעת, **יז)** אותו שפרח שנתערב בששית לעולה ולא יוכל להקריב רק עולות מחבר הפרידין ותליין (ש"מ, יח) דילמא השני פרידין שפרחו מתנה (ש"מ, טז) מגד' קיני רק הרבעה חטאות (ש"מ), כ) אז בשניה קן אחד (ש"מ), בא) הוי זה הדין דיקח זוג לשני ולא נקט בתחומה אלא משום המפורשת **לחטאת** כדאמר' (ש"מ), כב) שפרח שם וכן המפורשת **לחטאת** כדאמר' (ש"מ), כג) מנגדו והו כלל אחד (ש"מ),

פירוש הרא"ש

פרק קן סתומה

א קן סתומה שפרח ממנה. פירוש סתומה שלא נתפרשה [נב"ל נוסף: מעולם] זו לעולה זו לחטאת: **ופרח גוזל לאויר.** והלך לו: **בין המתות.** מתות שנמנו בעליהן לו שנתכפרו בחטאי: **יקח זוג לשני.** ולא תמריע כיון שסוקבנו ונתבר בחטאת גם מצירו ידחה. ולאו דוקא קן סתומה ה"ל מפורשת אם יודע שפרח בלא כולה. אלא מילתא דפקיעא נקט דבמפורשת היה צריך לחתיכי ולפרש אם יודע **ו)** אחר מהן נתבר. ל"ש נקט סתומה משום פיפא פרח לבין הקרבות דאילו מפורשת כבר שינו מה דיינה בפ"ק (משנה ב) חטאת או עולה שנתערבו בקן חובה. ל"ש כולה מתני' לא אף זו אלא דבמפורשת דקמ זוג לשני דלא מגיחי מה דד בתכריש. ולא מיבעיא לבין המתות דאפשר לא יכלה בגמלוה וימכר לצרכי קיניים אלא אפילו פרח בין המתות דנמהר, ולא מבעיא לבין המתות דאפשר שיבירהוהו אלא אפילו מת פרח יקח זוג לשני. והכי"ל הלוי פי' דמתני' זו ואל"ל זו דקתני בגוזל שפרח לאויר הוה לן למימס שמא ילכד ויבא ליד אדם ויקריבהו נמפרש זה שנגדו ואין אנו יודעים פירוהו ולכך יפסל מלהקריב קמ"ל דלא מיישינן, ואל"ל פרח לבין המתות דלינהו למימס להכי, ואל"ל מת שכבר מת ונבל מן העולם: **פרח לבין הקריבות.** פי' קיניין סתומות העומדות לנקרב: **פסול.** מלהקריב במקום שפרח ואע"פ שאפשר שהוא קרב מ"מ קרי ליה פסול לפי שעל ידו נפסל אחר מהקרבנ [נ"מ: נעדר אחד מהקריבי] וגם אינו אלא נעבוים קרי ליה פסול: **ופוסל אחד כנגדו.** ממקום שפרח מסם: **ב כיצד שתי נשים לזו שני קיני.** ולזו אחר מקומות: **פרח** גוזל אחד **מזו לזו.** ונשאר ג' גוזלות ומלד ג' ה': **פוסל קן אחד בהליכתו.** ממקום שפרח מסם מן הנשאים אינו יכול להקריב כי אם שנים אחד לחטאת ואחד לעולה, והג' אם יעשהו חטאת יש לחוש דשמא הפורח בפקום שפרח בעזוהו גם חטאת מעשי קיני של אשה אחת והן שני חטאות ושני עולות, ומטעם זה נמי אין להקריבו [נ"מ: אינו יכול להקריב] עולה שמא יקריב שני עולות מב' קיני של אשה אחת. ומשם זה הייני אם קרבו אותה עבודת החטאה אבל אם קרבו תחלה הג' [נ"מ ד' עולות מב' קיני של אשה אחת. ומשם זה הייני אם קרבו אותה עבודת החטאה. כי כמה שעשה את הג' חטאת נקבע הפורח לעולה וה"ל עולה שנתערבה בקני חובה דאין קרב מהן אלא מעין עולות שבחובה. וכן אם עשה עולה נקבע הפורח לחטאת ושוב אין עולה קריבה בתערובת החטאה. ואין משם בטיעות השניי מלהקריב כשהן קרבין תחלה אלא בשביל תערובת החטאה שאז לא יהו קרבין מהן אלא שתי חטאות. ומצאת מלו ד' הקיניין קרבין רק ה' גוזלין וג' יומות. אבל בהקריב מן הג' רק שנים יהיו בחטאה קרבין ד' כמו שאפשרם ומצאנו ששה קרבין, ויש לנו למעבד בפסול קדשים אע"פ שאנו מפקידין לבעלה שלשה גוזל אין מחמם דהוה מקריב אותם לעולה. ואם תאמרי אינו יכול לעשותו לו חטאת ולא עולה. דאם יעשנו חטאת חייבין שמא הפורח קרב עולה ונמצא מעיקר הקיניין קרב שתי חטאות ועולה אחת. חו היא חטאת שלישית ב) מאחר קיני. ומעשה זה נמי חייבין לעשות לו עולה. ונמצא מאלו תרבע קיני קיניים ג' קיניים. לבעלה שלם אפר גוזל אחד בודאי

כג: קן סתומה פרק שני קנים

ו א מיי' פ"ו מהל' פסולי המוקדשין הלכה ח:
ז ב מיי' שם פ"ט הל' ו:
ח ג מיי' שם הלכה ז:
ט ד מיי' שם פ"י הל' ח:
י ה מיי' פ"ח מהלכות ממזרים פרק הל' יג:
א ו מיי' פ"מ מהל' פסולי המוקדשין הלכה ו:
ב ז מיי' שם הלכה ז:

הגהות הב"ח

(ח) מפרש ד"ה כמה דכיסים תמוריס וכו' ונלנס לו דמוטעו כסר כל"ל ותיכות עשר לו נמסק:

שיטה מקובצת

האשה שהביאה חטאתה ומתה. עיין תוס' קדושין דף יג ע"ב (ד"ה האשה) תוס' פסחים דף סא ע"ב (ד"ה ושנו):

פירוש הרא"ש

לרשומה כמ מלי קמי דל"ל דמ"כ דהמיסים והשמים והשביעים היכך קבע מהן יומר מגחל אחת ח) שמא כל קן הרשומה מעוכנת בהן ובשהקריב חטאת מ' שמא היה מקון הרשומה ומקבע שנים לעולה מו מה הקריב עולה נקבע הכ' לחטאת: **השלישית והרביעית אין להם בלום.** כי שמא יפא מהן ד' פרידין וקרבו [נ"ל: והקריבן] במקום אחד מו חטאות מו עולות, הילכך אין יכול להקריב מן הרביעית לא חטאת ולא עולות אלא יוסיף על ד' עולות מו ד' עולות: **והששית יש לה שתים.** אבל לא עלו לה דשמא מקיון אחרות הן. ומה שהמיסים מפסקת בחזרה שמעמה לרביעית משום גזירה הוא כדפרישת לעיל: **והשביעית יש לה חמש.** כי אינה מפסקת בפריחה לתוכה אלא בחזרה מעמה: **פרח וחזר.** הרי בכל אחת מהן בפסק אינו נחוץ מקום אחר, לכן נפקלו מ' מעמה אלא קיון ואמרו לה ד', ומאחון ד' עלו לה לקן אחד בודאי, וג' האחרים אינה לאפוקי שמא אלא המזכרים קרבו אלמנו חטאות מו שמא עולות. ומשום גזירה נמי מפסקה אע"פ שבל קודמיה אין לה בלום: **וי"א השביעית לא הפסידה בלום.** בפריחה אחרונה [נ"ל: בהאחרון], דאין לגזור שמא משום אחריני כיון דכל קודמיה מחות לא שייך לגזור מידי: **ואם פרח מבין המחות לבולן ימותו.** פי' מבין המחות דעלמא, אבל הכך דהכא לא הוו אלא פסיקא בעלמא כדפרישת. והגר בעלי התערובות יש מהן מייבא

קן אחת ובשלישית קן אחת. ופי' הרב רבינו ג) יעקב הלוי כי נראה לו דמשום גזרה פסולה קן אחת בחזרתו כמו ד) בהליכתו קן אחת בשאר קינין מרביעית ואילך נפסלו שני קינין אחד בהליכה ואחד בחזרה גזירון כמו כן בשלישית ובשמיה אבל שביעית לא נפסל כי אם קן אחד דלא הלך ממנה דבר: ה) **פרח וחזר.** מראשונה ושניה קאי דכיון דאין להם בלום ז) א"כ מתיס ואם פרח אחד מהן בשאר קינין ימותו כולן כדתנן בסמוך ואם פרח מבין המחות לבולם ימותו כולם אלא קאי אשלישית שפרח ממנה לרביעית לחמישית לששית ולשביעית וחזר משביעית לששית וכן עד שלישית הרי מן השביעית חסר ג' פרידין אחת בחזרה לראשונה ואחת בחזרה שניה ואין כשר בשביעית רק ה' פרידין לעולה וה' פרידין לחטאת אלא עביד ששה עולות שמא השמיס שהלכו ממנה יהיו קרינין עולות הרי מ' עולות ואין בז' קינין יותר מז' עולות ומן השמיס חסר ד' פרידין ג' בפריחה וחזרה לראשונה ובשניה ואין כשר בששיה רק ג' פרידין לעולה ושני פרידין לחטאת אלא עביד ג' עולות דלמא אחרבעה אשר הלכו ממנה נעשו עולות הרי ז' עולות ואין יכולין לעשות בשש קינין רק ששה עולות וכן חמישיה חסר ממנה ד' פרידין ג' שהלכו בששיה וב' הרביעיה ואין כשר בחמישיה רק פרידה אחת לעולה ופרידה אחת לחטאת. וכמו כן קשיא בכלן כיון דרביעיה אין לה בלום היה יכול להקריב ז) בחמשה ג' עולות וג' חטאות דכי נמי אותן שהלכו ה) כולן עולות או חטאות מה בכך הרי אין כאן כי אם חמש ולפ"ז שהחמישיה אין לה אלא אחת הרי יכול להקריב ברביעיה ב' עולות וב' חטאות אלא גזרינן בכל פריחה וחזרה שני קינין ואין לחלק ביניהם גזירה זו אטו ח) זו וכי פרחה וחזרה פעם אחת אין להם בלום לגד השביעית שיש לה ד' י) כמו כן גזרינן בכל פריחה וחזרה ב' קינין: **וי"א שביעית לא הפסידה בלום.** פירוש בפריחה וחזרה פעם ג' אלא לעולה יקריבו ממנה ה' קנין דג' פרידין פרחו ממנה לכל היותר יא) נשאר בה ד"א פרידין עשה מהן ה' חטאות וה' עולות כיון דבששיה אין לה בלום והכא לא גזרינן בפריחה זו כמו בשאר קנין דכיון דאינה מפסקת בפריחה בשום פעם לא גזרו על החזרה. אבל אין נראה לפרש לא הפסידה בלום ויקריבו בה ז' חטאות וז' עולות דמלי עביד להו כיון דבקינין אחרים אין בהם בלום יב) דאין זה נ) הלשון הכל"ל בשכרה שביעית בפריחה אלישיה שעל ידי פריחה אלישיה הוכשרו כל הקינין אבשביעית אלא הלשון משמע לא הפסידה בלום בזאת פריחה אלישיה. והקשה הרב רבינו יעקב מאורלינ"ש היאי אמרינן בכל הני קינין משום גזירה יומתו יד) דאילו בפ' שני שעירי (יומא דף סה:) פריך הש"ס ומשום גזירה יומתו בתמיה ותירץ דהתם לא טו) קפיד אלא אמאי איכו רועה דכיון דאיתי תקנתא בדעיבא לא הוה לן למימר יומתו משום גזירה אבל הכא בעופות איירי ואין רעיה ופדיון בעופות: **ואם פרח.** פרידה מן המתות שהיה לבולן ומתערב בעולה ועולה שנתערבה בחטאת אפילו אחד בריבעות יומתו כולם [מ"ג] וכן אחת לזו ואחת לזו (יג:) ושלש לזו ועשר לזו דהמוטעו בסר [מ"ג] כל אלו הדיינין בכהן נמלך כ) כלומר לכתחלה נמלך הכהן אין לא] משפטן אבל בכהן שאינו נמלך ועשה הכל בדעתו בדיעבד ועשה לב) קן אלא למעלה לאחה אחת וכן קן אלא למטה לאחה אחת לג) הילכך כולן למעלה מחלה בסר עולות מחלה אפילו אחת ומעלה ומטה בזה הענין וכן משמע בזבחים בר"פ התערובת (עג:) דהאי בד"פ לד) דהכא אפילקרן קמא קאי. מיהו בא' לזו וא' לזו

זו"א השביעית לא הפסידה כלום א ואם פרח מן המתות לכולן הרי כולן ימותו: ד ב קן סתומה וקן מפורשת פרח מן הסתומה למפורשת יקח זוג לשני חזר או שפרח מן המפורשת ראשון הרי כולן ימותו: ה ג חטאת מכאן ועולה מכאן וסתומה באמצע פרח מן האמצע לצדדין אחד הילך ואחד הילך לא הפסיד כלום אלא יאמר זה שהלך אצל חטאות חטאת וזה שהלך אצל עולות עולה חזר לאמצע האמצעיים ימותו אלו יקרבו חטאות ואלו יקרבו עולות חזר א) או שפרח מן האמצע לצדדין הרי כולן ימותו: ו אין מביאין תורין בנגד בני יונה ולא בני יונה בנגד תורין כיצד האשה שהביאה חטאתה תור ועולתה בן יונה תכפול ותביא עולתה תור ב) [עולתה תור] וחטאתה בן יונה תכפול ותביא עולתה בן יונה בן עזאי אומר הולכין אחר הראשון ז) ה האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשין עולתה ומתה לא יביאו יורשין חטאתה:

הדרן עלך קן סתומה

ז) **במה** דברים אמורים בכהן הנמלך אבל בכהן שאינו נמלך אחת לזו ואחת לזו

זה בזה ואם נתערב פריחה אחת מן הסתומה לקן המפורשת יקח זוג לשני ויפרוש אחד מטאת ואחד עולה וכו' שנתערבו יחד ימותו כולם: **חזר.** אחד מן הג' שנתערבו ונתערב עם הימיני יב) סתומה או תחלת הפריחה נתערב אחד מן המפורשת לסתומה והיינו דאלמן דקאמר כ) בתחלת הפריחה הלך אחד ונתערב לסתומה ימותו כולן דכיון שפרידות המפורשת נתערבו יחד אין קרינין עוד וכי פרח אחד מהן במקום אחר זהו אחד מן המתות שפרח לגין הקרינים וימותו כולן: **[ה] חטאת מלמן.** פרידה המפורשת לחטאת מלד אחד ופרידה המפורשת לעולה מלד שני ושני פרידין של קן סתומה בחמנע פרח מן האמצע פרידה אחת ליומין ופרידה אחת לשמאל לא הפסיד כלום לאותו המעורב עם החטאת יקריב חטאת ואותו עם העולה עולה וכי חזר מן הצדדין אחד מלמן ואחד מלמן ונתערבו יחד אלו ימותו לחטאת ועולה נתערבו יחד אבל אותם שנאמרו כל אחד לבדו קריבים כל אחד כדינו: **חזר.** מן האמצעיים לצדדין ימותו כולן דעולה וחטאת נתערבו יחד: **אין מביאין תורין לנגד בני יונה.** דיש בא) להביא לו חוטאו שיהם ממין אחד ג) ובתורת הכהנים מפיק לה מקרא בב) [: **האשה שהביאה חטאתה תור ועולתה בן יונה תכפול ותביא עולתה תור.** ממין ב)] החטאת. ואם הביאה עולתה תור וחטאתה בן יונה ממין אחר תביא עולתה בן יונה ממין אחר לחטאת הוא העיקר: **בן עזאי אומר הכל הולך אחר הראשון.** וכיון שהביאה עולתה תור תחלה תכפול להביא חטאת תור ממין עולתה שקריבה תחלה. וקשיא לרבי דמשמע הכא דעולה קרבה שפיר תחלה לחטאת לבן עזאי דקאמר שתכפול חטאת ממין העולה וכן לתנא קמא דאמר תכפול ותביא עולתה ממין חטאת אבל היו ממין אחד כמו שהביאה רשומה כשרים אע"פ שהעולה קדמה לחטאת וכן מוכח בסמוך בד) ומיהו האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשים עולתה עולתה ומתה לא יביאו יורשים חטאתה דהוי חטאת שמתו בעליה בה) אבל אי לאו הכי מביאין ואף על פי שקרבה עולתה תחלה ואילו ברים תמיד נשמט (פסחים דף נט.) קאמר וכי תימא בשקרבה עולתו ומי קרבה והאמר מר זה בזה אב שכל מקום חטאת קודמת לעולה ואפילו חטאת דעוף לעולת בהמה ומשני שאני מצורע דרחמנא אמר ז) והעלה בו) כבר פירוש אע"פ דבמצורע כתיב חטאת בריאת גלי לן ז) דוהעלה דלא הוי עיכובא מעמע הא בשאר דוכתי דלא כתיב והעלה איכא עיכובא אי קרבה עולה תחלה ותירץ רבינו מייס דבשום דוכתא ליכא עיכובא ומצורע דאיצטריך למיכתב והעלה משום דכתיב ביה הויה זאת תהיה תורת וגו' ואמרינן בהקומץ רבה (מנחות דף כו.) דהוי עיכובא והכי פירוש שאני מצורע משאר הויות בה) דמצורע דכתיב והעלה אבל בעלמא לא איצטריך לגלות דאיכא

אלא מלמה: הדרן עלך קן סתומה

במה דברים אמורים בכהן הנמלך. אפילקרא קמא קאי דל"ל בד"א דחטאת שנתערבה בעולה ועולה שנתערבה בחטאת אפילו אחד בריבעות יומתו כולם [מ"ג] וכן אחת לזו ושתים לזו (ח) בב) ושלש לזו עשר לזו דהמוטעו בסר [מ"ג] כל אלו הדיינין בכהן נמלך ל) כלומר לכתחלה נמלך הכהן אין לא] משפטן אבל בכהן שאינו נמלך ועשה הכל בדעתו בדיעבד ועשה לב) קן אלא למעלה לאחה אחת וכן קן אלא למטה לאחה אחת לג) הילכך כולן למעלה מחלה בסר עולות מחלה אפילו אחת ומעלה ומטה בזה הענין וכן משמע בזבחים בר"פ התערובת (עג:) דהאי בד"פ לד) דהכא אפילקרן קמא קאי. מיהו בא' לזו וא' לזו

בב): **אשה שהביאה [חטאתה ומתה] יביאו יורשיו עולתה.** דעולה דוחין [הוא] וקרבה לאחר [מיתה]. ופליגי בה רב ושמואל בקידושין (יג:) (ור' יוחנן ור"ל), חד מוקי לה בשהפרישה מחיים לאי לא הפרישתה לא היו יורשין מיישבים להביאה דשעבודא לאו דאוריתא ומעלה ע"פ הוי, וחד אמר אפילו לא הפרישתה מחיים מיישבים היורשין להביאה מעלה הכתובה בתורה כתותה בשור דמיא: **לא יביאו יורשין חטאתה.** דאין כפרה למתים, והלכתא גמירי לה דחטאת שמתה בעליה למיתה אוצא. ובמ"ש (ויקרא, דבורא דחובה פי"ח ה"ג) מי מנין שאם הביאה עולתה ומתה שיביאו היורשין חטאתה מ"ל מ' לחטאת מתה לעולה ג). וה"ר יעקב מאורלינש היה רולה לתרץ דהתם מיירי בעוף ובמיירי דאין חטאת העוף מתה כמו דאין חטאת איבור מתה, ופרש"י ד) (הוריות ו, תמורה טו. טז.) משום דחמאה חטאות המתות דאיתיהו כולה בגיבור דאין לאיבור ממיירן, והכי גמירי להו דלא נהגינו אלא במקום דשייכי כולהו, ועוף נמי לא שייך ביה תמורה. והיה קשה לו דאמרינן (סנהדרין פו.) אמר ספרא ר' יהודה ואיתו אבר דיש תמורה בעוף ה). ור"ל שבאביל זה לא היה נרוך לחזור דאמרי לא שייכי כולהו בעוף דלא שייך ביה ולד חטאת ועברה שנתה. ור"י אומר דגריקת מ"ב משובחת היא וכך היא כתובה אחד לחטאת ואחד לעולה שאם הביאה חטאתה ומתה יביאו יורשין עולתה ומתה שיביאו יורשין חטאתה מ"ל לא לחטאת ואחד לעולה, ושיכוח הוא דהיכי שמעינן מהאי קרא דחטאת אחר מיתה היכא דקרבה עולה מחיים הא בקרא כתיב חטאת תחילה. אלא כך יש להיות הגריסא, יכול שאם הביאה עולתה ומתה שיביאו יורשין חטאתה מ"ל לא לחטאת, פירוש שחטאת הקלות לעולה, והקמכתא בעלמא היא דחמם חטאות מתות גמרא גמירי לה. וריש"ל מקיים הגריסא דהא חטאת שמתו בעליה למיתה אוצא הייט בספרים מחיים לדתנן בפרק בתרא דכריתות (כז:) הספרים מחלתו ומת לא יביאנה בנו אחריו, ובהכי איירי מתניתין דלא יביאו חטאתה. אבל הכא אין לא"ל בשלא הוספרה מחיים וכמ"ש בעבודת דאוריתא, ויביאו יורשין חטאתה דקריבה לא שייכיבו החטאת, אלא שקיבינו מן הדמים כמו שמקריבין מהמותר חטאת כגון מפרים שני חטאות דחדא קריבה עולה, ה"ל יקריבו מדמי החטאת עולה, ל"ל אחד לחטאת ואחד לעולה, כלומר מה שהיו לאוי להביא חטאת יביאו בדמיה עולה: **פליג פירקא בב"ד**

פרק במה דברים אמורים

א במה דברים אמורים. פי' בד"א דספק בעבירות של אלו שני הפרקים בכהן נמלך שבא לפני חכם לשאל מה יעשה בהם, ועתה בא לפרש בכהן שאינו נמלך ועשה מדעתו: **אחת לזו ואחת לזו.** הביאו לא שני קיני חובה קמוצים ומנגב

ו) מנחל אחד לחטאת ונחל אחד לעולה שמא טו', כל"ל (ויעיר קנו). ז) כו' קיון לא הפסיד ומן הבשביעית ספק ג' נחלות במקום אחר לכן נפקלו ג' קיון כל"ל (ויעיר קנו). ח) לפנינו ליתא לגרי דמשמע הכא דעולה קרבה כמתני' היד, וכבל הדפוסים (פסולי המוקדשין פ"ד ה"ח) לא ידעתי היכן מלא בן בפרש"י ז"ל. אלא בפי' הגמ"ש מ"ש בעלי התוס' ד) כ"ה הגי' בכל הס"ר ובדפוסים הלאמנוסים (פרלא פת"ה, קונטוס מקו"מ), והכל הוא מדברי ר"י מאורלינש. ולפ"ז לון מקום להגתמו אל בעל יעיר קנו המנוסמת על הגיסא דעקבה לי' סהיה לפניו.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ה. וגשל, © כל הזכויות שמורות

שינויי נוסחאות

א) חזר מן המאמנע. כל"ל (מ"ב. ועיין תוי"ט), ב) ש"מ, ג) רבינו ודחתה אלו (הגהה בד' ועלה, ובש"מ כ"י כבנדפס), ד) כמו בהליכתו כיון דבשאר. כל"ל (מ"מ כ"י), ה) שיך לעמוד ל', ו) דאין לכם בלום אלא מתים אם פרח (מ"מ), ז) להקריב בחמשית ג' עולות (מ"מ), ח) שהלנו בשנית נעשו קון (מ"מ), ט) וכן ב' פרחה (מ"מ), י) וכמו כן גזרינן (מ"מ), יא) לכל היותר ונשארו בה י"ל פרידין דעשה מהן (מ"מ), יב) אין בהם בלום ואותן ג' שנתערבו בה מאחרים ראוין הם להקריב בולם בין עולות בין חטאות שבבל אעם שבא לה אחד הוה בא במקום שראוי להקריב בין עולה בין חטאת דאין זה (תוי"ט), יג) דאין זה משמעות הלשון (מ"מ), יד) ואילו בכ' (מ"מ), טו) דהסם לא פריך אלא אמאי איו רועה החתם בבהמה מיירי ובין דאתם (מ"מ), טז) קן סתומה וקן מפורשת. שדרוש שזו חטאת חוז עולה והבא איירי שנתערבו שני הפרידין יחד אחר שהיו מפורשות [נ"ל אחר שהופרשו] ואין יודע (מ"מ), יז) המפורשות זו בזו (מ"מ), יח) שנתערבו פרידות המפורשות זו בזו ואם (מ"מ), יט) עם הימיני הנשאר בסתומה (מ"מ), כ) שבתחילת הפריחה הלך אחד ונתערב בסתומה ימותו (מ"מ), כא) דיש לו [נ"ל: לה] לנגיע מוכחו [נ"ל: חובתה] (מ"מ), כב) מפיק לה מקרא דבעינן קרבן אז בולן בני יונה אב בולן תורים (מ"מ), כג) ממין החטאת בת"ב (תוריט פרק ד. ג) פירוש לה מקרא דבריב לחטאת וביבר משמע לן הבפרה תלויה בחטאת ואם (מ"מ), כד) וכן מוכח בסמוך גבי [נ"ל: דתנן] האשה (מ"מ), כה) בעליה משמע אבל (מ"מ), כו) והעלה פירוש. ותיבת "בגר" נמחקה (מ"מ), כז) גלי לן דהעלה דלא הוי (מ"מ), כח) שאני מצורע משאר הויות דכתיב בה והעלה (מ"מ), כט) כדפרי"ש "בשר לו" ומתקו הש"מ, והגי' "עבר לו" היא מד' ספר"מ מ"ם, ל) כלומר שבא הכהן לימלך ולשאול את משפטן (מ"מ כ"י), לא) משפטן דלכתחילה אין לו להקריב בשום חששא אבל (מ"מ), לב) ועשה בל התערובות חצוי למעלה וחצוי למטה אז אמרינן דלמעלה מחצה בשר ומחצה פסול וכן בלמטה דאשר בל קן אשה אחת קריבה למעלה ומצאא החטאת שהוה דינו למטה נפסל וכן באדרך הילך (מ"מ), לג) ועשה קן שלם למעלה לאחה אחת עולה בשרה וחטאת פסולה וכן קן שלם למטה לאחה אחת בשרה ועולה פסולה הילכך אחת לזו ואחת לזו ב' לזו וב' לזו ועשה כולן למעלה מחלה בסר דהיינו עולות מחלה פסול דהיינו אפילו אחת (מ"מ), לד) אפילקרא קמא קאי (מ"מ),

פירוש הרא"ש (המשך)

והא דאיצטריך קרא למצורע משום דכתיב ביה הויה זאת תהיה תורת (שם, א) כדאמרינן (נב"ק) (נב"ג) דמנחות (דף יט.).

ח) קידושין יג., מנחות ד: זבחים ה., ט) [זבחים עג.], ג) [תוריט פרק ד], ד) [ויקרא יד],

שתים לזו ושתים לזו שלש לזו ושלש לזו עשה כולן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול כולם למטה מחצה כשר ומחצה פסול חצים למעלן וחצים למטן את שלמעלן מחצה כשר ומחצה פסול ואת שלממן מחצה כשר ומחצה פסול: **ב** אחת לזו ושתים לזו ושלש לזו ועשר לזו ומאה לזו עשה כולם למעלה מחצה כשר ומחצה פסול כולן למטה מחצה כשר ומחצה פסול חציה למעלן וחציה למטן המרובה כשר [א] כל מקום שאתה יכול לחלוק את הקינים שלא יהיו משל אשה אחת בין למעלן בין למטן מחצה כשר ומחצה פסול וכ"מ שאין אתה יכול לחלוק את הקינים עד שיהו משל אשה אחת בין למעלן בין למטן המרובה כשר: **ג** [ב] חטאת לזו עולה לזו עשה כולן למעלן מחצה כשר ומחצה פסול כולן למטה מחצה כשר ומחצה פסול חציה למעלן וחציה למטן שתיהן פסולות שאני אומר חטאת קריבה למעלן ועולה למטן: **ד** [ג] חטאת ועולה [ד] סתומה ומפורשת עשה כולן למעלן מחצה כשר ומחצה פסול כולן למטן מחצה כשר ומחצה פסול [ה] חציה למעלן וחציה למטן אין כשר אלא סתומה והיא מתחלקת ביניהן: **ה** [ד] חטאות ואשמות בחובה אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה

ושתים לזו ושתים לזו כו' נתערב שזה בשזה אפילו בגמלן יש להכשיר המתי כיון שהן סתומות ויעשה קן ראשון [א] אחת למעלה ואחת למטה והקן האחד ימות ויתנו ביניהן אבל אחת לזו ושתים לזו שאמרנו למעלה [פ"ל מ"ג] המועט כשר [ב] כיון דלא נמלך המרובה כשר כיון שעשה חציין למעלה וחציין למטה: **אף שלמעלה מחצה כשר ומחצה פסול.** כיון שעשה קן שלם למעלה וכיון שקיניו אלו לשתי נשים יביאו קן אחד בשותפות ויתנו ביניהן אי משל ראשון עולה לגאה תהא בתחרוה חטאת לגאה או איפכא. ודוקא (ג) קן שלם למעלה אבל אם חלק הקינין פרידה אחת למעלה ופרידה אחת למטה הכל כשר שאני אומר עולה למעלה וחטאת למטה שהקיניס מתפרשות בעשיית הן: [ב] **אחת לזו ושתים לזו ושלש לזו ועשר לזו ומאה לזו כו'.** אפיקיבא (ג) קמא קאי דקתמר לעיל המועט כשר והשתא קאמר כשחציין למעלה וחציין למטה המרובה כשר כיון שלא נמלך. ועתה אפרש כילד המרובה כשר שהרי מאחת לזו ושתים לזו אומו קן של אשה אחת עשה למעלה ומשני קינין של אשה אחרת עשה פרידה [ג] [אחת] למעלה [ד] ונשארו שלש פרידין למטה הרי כשר שני עולות למעלה ושני חטאות למטה הרי שני קנים כשרים ושלישי פסול והוה המרובה כשר. וכן שנים לזו ושלשה לזו מן השני קיינין [ה] יש ארבעה פרידין למעלה ועוד נקח פרידה אחת מן השלשה קיינין הרי חמשה פרידין למעלה וכן חמשה פרידין למטה מן החמשה [ו] **פרידין למעלה יש שלשה עולות** כשרות ושל מטה שלשה חטאות הרי ג' קיינין כשרים והוה המרובה כשר. ומיהו עשר לזו ומאה לזו אינו יכול למצוא בזה הענין [ז] [לפי שהן זוגיים וכ"ל דהא דתנן המרובה כשר אינו קאי אלא] על אחת לזו ושתים לזו וכו' שאינן זוגות [ח] אחידי דתנא לעיל בכהאי גוונא המועט כשר תנא כהאי גוונא המרובה כשר באינו ממלך מיהו אמת הוא שהמרובה כשר שאין פוסל מהם אלא עשרה קיינין במאה וי' קיינין כי שמא העשרה קיינין של אשה אחת למעלה ונפסלו החטאות או טולן למטה ונפסלו העולות ועל כרחך עשרה קיינין שלמין פסולין ובלא הוקבעו כל אחד לאשה אחת מיירי אבל המאה כשרים מאחר שהן סתומות שחציין של מעלה עולות וחציין של מטה חטאות ולי נראה שהאשה שהביאה מאה צריכה עוד להביא עשר חציין עולות וחציין חטאות [ט] כשנעשו נ"ה למעלה ונ"ה למטה שמא העשר של אשה אחרת נעשו כולם למעלה ואין לאשה שהביאה ק' למעלה כי אם מ"ה וצריכה עוד להביא ה' או שמא למטה נעשו ולא נשאר לאשה שהביאה ק' כ"ל מ"ה וצריכה עוד להביא ה' למטה: **זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלוק הקיינין ולא יהו משל אשה אחת בין למטה בין למעלה מחצה כשר ומחצה פסול.** כלומר שקן אשה אחת אינו נחלק לשנים אלא קן אשה שלם למעלה וקן אחרת למטה. וכל מקום שאין אתה יכול לחלק את הקיינין כגון אחד לזו ושנים לזו ושלשה לזו שאינן זוגות וצריך לחלקן קן אחת פרידה אחת למעלה ופרידה אחת למטה המרובה כשר כדפרישית: [ג] **חטאת לזו ועולה לזו כו'.** הא נמי קאי אדתני לעיל [מ"ל] במה דברים אמורים בנחן נמלך כו' וקאי אפיקיבא קמא [מ"ג] דקתני עולה שנתערבה בחטאת ואמאת שנתערבה בעולה אפילו אחד בריבוא יאמוה זהו בנמלך אבל לא נמלך על תערובתם ועשה קן שלם [י] למטה מאה כשר ומאה פסול ואשמועינן דאע"ג דאי אתי לאימלוכי אמרינן ליה לא תקריב כדקתני יאמוה השתא דלא נמלך אמרינן יא] שכל אחד ואחד נעשה כדין וכשר לאפוקי מדרבא דאמר בפרק התערובות (זבחים עג:) השתא דאמרת דנמון לא תקריב אי מקריב לא שמא הקריב החטאות למעלה והעולות למטה, כגון שכל קן היה בפני עצמו נעשה מכל ח' חטאת למעלה ושתים לזו ושתים ושלש. עשה ה' פרידין למעלה וה' למטה אפילו שתי קיינין של אשה [ח"ל] הן למעלה ב' העולות כשרות והפרידה החמישית כשרה, וכן למטה ג' חטאות כשרות ושתי עולות פסולות. וכן שתים ועשר ושתים ומאה [וכן עשר ומאה], אפילו כל העשר קיינין הן למעלה הרי עשר מהן [ט] כשרות והתשעים של בעלת המאה כשרות. וכן למטה מאה חטאות כשרות ועשרה עולות פסולות: **זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלוק את** הקינין. שלא יהיה קן אשה נחלק לב' אלא קן אשה אחת שלם למעלה וקן אחרת שלם למטה לא מאה כשר לא פסול, ואם אין יכול לחלוק הקיינין כגון אחד לזו ושנים לזו שמתחלק לאשה אחת ח' למעלה ואחד למטה המרובה כשר:

מרבה כדמפרש התם: [ד] **חטאת ועולה וסתומה ומפורשת עשה שתיהן [יב] למעלה מחצה כשר ומחצה פסול חציין למעלה וחציין למטה אין כשר אלא סתומה ומתחלקת ביניהן** הכי גרס להו [יג] פירוש רש"י בפרק חטאת העוף (זבחים קף מז:). הכי שתי נשים שלקחו שלשה קיניס בעירוב זו לריכה עולה וקן שלם אחד לחטאת וח' לעולה דהייט שתי עולות וחטאת וזו לריכה שתי חטאות ועולה ופירשו אחד מן הקיינין [יד] פרידה אחת עולה לזו ופרידה חטאת לזו ואחד מן הקנין הנישו קתומה ולא פירשו אחו פרידה חטאת ואחו ואחו עולה והשלישית פירשו אחו חטאת ואחו עולה אבל [סמות] בעלים לא נתפרשו הרי חטאת לזו ועולה לזו וקן סתומה וקן מפורשת [טו] ולריך להקריבשני קנין הללו שתם על שתיהן העולות למעלה וחטאות למטה ועולה לזו וחטאת לזו ולריך להקריב לשם בעלים ונתנם לכהן עשה כולן למעלה כו' חציין למעלה כו' אין כשר בכולו אלא קן סתומה הרי מייניהו דעבד עולה והי מייניהו דעבד חטאת כשרה כיון שכל קן [טז] היה בפני עצמו ומתחלקת ביניהן הוחיל ובעירוב לקחוס האחת יצאת ידי חטאת ואחת יצאת ידי עולה ויקחו עוד קן ביניהן ויקריבו בתנאי שם עולה לאשותה לרחל וחטאת אלא תהא נקן אחיה זו עולה אלא וחטאת לרחל ואם חילוף חילוף כך פי' רש"י בזבחים דגרסינן וסתומה בוי"ו ובשלש קיינן מייריי. והרב רבינו אברהם יז] פירש דגרסינן חטאת ועולה סתומה ומפורשת כלומר בשני קיינן שאחת סתומה ואחת מפורשת ומתברנה סתומה במפורש עשה שתיהן למעלה וכו' חציין למעלה אין

כשר אלא סתומה פירוש שיעור סתומה עולה וחטאת מן הסתומה ומפורשת והשאר מיירי שפירש בתערובת ומתחלקת ביניהן פירוש שתעלה לשתיהן פי' שכמו שיש שפק פסול לזו כך יש לזו שאע"פ שבעצת הסתומה יש אחד מהן כשר ממה נפשך ולבעלת המפורשת שמא שניהן פסולין מ"מ יתנו ביניהן ויביאו קן ותאמר בעלת הסתומה אם שני כולו כשר ושלך כולו פסול קן זה יהא כולו שלך ואם אחד משני כשר שכולו נעשה למעלה או כולו למטה יח] אז שלך אי אפשר שלא יהא אחד כשר יהא הקן הזה חציו שלי וחציו שלך: [ה] **חטאות שנתערבו בחובה אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה.** כלומר למעלה שינו בפ"ק [מ"ב] דאין כשר אלא מנין חטאות שבחובה ועתה רוצה לומר שבאותו מנין יש חילוק שפעמים שעולה המנין למחצה כשר ומחצה פסול ופעמים שעולה אותו המנין לפחות ממחצה. והשתא מפרש ואזיל כילד חובה שנים בחטאת מחצה כשר ומחצה פסול פירוש יט] בקיני חובה שים בהם כפלים בחטאת כגון [כ] שקרב מהן עולה אחת ושני חטאות נשתיירו בשני קיינין מחצה כשר ומחצה פסול שעולה שנשארה לא יוכל להקריב כי שמא זהו שנקבע לחטאת וחטאת המעורב לא יוכל להקריב עולה כי אולי הוא גזל העולה שנשאר ועל כן לא יקרב אלא שני חטאות וחטאת המעורב והעולה פסולין הרי לך מחצה כשר ומחצה פסול: **בא] חטאת שנים בחובה מנין שבחובה כשר.** פירוש אחטאת שנתערבה בחובה קאי וקתמר חטאת שנים בחובה (א) שקרבה חטאת אחת מן השני קיינים ושתי עולות וחטאת אחת נשתיירו הרי אדנעבה פידיון עם חטאת המעורב ואינו יכול להקריב שתי עולות כי שמא יקח החטאת המעורב וגם שתי החטאות לא יקריב כי שמא יקח אותו שנקבע לעולה על כן לא יקריב אלא חטאת אחת הרי עולה לפחות ממחצה אותו מנין שבחובה וכן כה"ג תפרש הבבא שאחריה דוכן עולה שנתערבה בחובה. וגרלה פירוש רבינו יאמר בר בב] אשר שמא הקריב החטאות למעלה והעולות למטה, כגון שכל קן היה בפני עצמו נעשה מכל ח' חטאת למעלה ושתים לזו ושתים ושלש. עשה ה' פרידין למעלה וה' למטה אפילו שתי קיינין של אשה [ח"ל] הן למעלה ב' העולות כשרות והפרידה החמישית כשרה, וכן למטה ג' חטאות כשרות ושתי עולות פסולות. וכן שתים ועשר ושתים ומאה [וכן עשר ומאה], אפילו כל העשר קיינין הן למעלה הרי עשר מהן [ט] כשרות והתשעים של בעלת המאה כשרות. וכן למטה מאה חטאות כשרות ועשרה עולות פסולות: **זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלוק את** הקינין. שלא יהיה קן אשה נחלק לב' אלא קן אשה אחת שלם למעלה וקן אחרת שלם למטה לא מאה כשר לא פסול, ואם אין יכול לחלוק הקיינין כגון אחד לזו ושנים לזו שמתחלק לאשה אחת ח' למעלה ואחד למטה המרובה כשר:

מסורת הש"ס

א) [זבחים מז:: ע"ש], **ב)** מפנה ג.

הגהות הב"ח

(א) גמ' חטאת ועולה וסתומה. נ"ב זהו גירסת רש"י: **(ב)** מפרש ד"ה שתים כו' והוקא עשה קן שלם למעלה: **(ג)** ד"ה חטאת שנים וכו' שנים בחובה כגון שקרבה וכו' ר' יאמר בר אבר שפירש וסתוכה וכו' אלא ד' חטאות חטאת חטאת שנים:

פירוש הרא"ש

לכהן: אם **עשה כולן למעלה** נפסלו החטאות: **כולן למטה** נפסלו העולות ותניא כל אחת מה שנפסל לה ואינה לריכות תנאי: **חציין למעלה וחציין למטה.** תד' פרידין תעורבין עשה ב' למעלה וד' למטה ל"ל לחיות פסול בהן יותר מחלי, דלקי אם היה קן של אשה אחת כולו למעלה ושל אחרת כולם למטה נפסלו מזו עולה ומזו חטאת, ויביאו קן ויתנו אם עולה שלך קרבה והחטאת שלי תהא זו העולה שלי והחטאת שלך ואם לאיקף, יהיה לאיקף, ואם כבר נפדרנו שכל קן וקן קרב אינו נדבה ואינו למעלה תהא העולה נדבה והחטאת בחר על הספק ואינה נאכלת. וכן ג' לזו וג' לזו אפשר שקרבו כדין וכולן פטורות, ואפשר שלאחת נפסלו כל העולות ולאחרת כל החטאות, ואפשר שהאחת הקריבה ה' עולות וחטאת אחת והאחרת ה' חטאות ועולה אחת ומסר לזו ב' חטאות ולזו ב' עולות, ואפשר שהא' הקריבה ד' עולות וב' חטאות והאחרת ד' חטאות וב' עולות, הילכך יביאו ו' [מ"ש: תרבא] עולות וב' חטאות ויתנו. אבל יותר מב' חטאות ח"ש להביא שמא כבר נפטרו. אבל כל אחת צריכה להביא חטאת השוף על הספק להכשירה בקדשים:

ב אחת לזו כו' המרובה כשר. פי' כמנין קיינים המרובה כשר. כילד אחת לזו וב' לזו והקריב ג' פרידות למעלה וג' למטה ד' פרידות כשרות, אף אם היה קן של אשה [אחת] כולו למעלה הרי נפסלה חטאת אלה ועולה כשרה ופרידה הג'

ג) גם היא כשרה, וג' למטה שתי חטאות של בעלת שני קיינין כשרות והשלישית היא עולה שנעשית למטה ופסולה הרי שתי חטאות ושתי עולות פסולות, וכן אם היה קן אלה למטה כשירות, ומה שני עולות כשירות, וכן אם היה קן אלה למטה ומנעבעת ב' קיינין בשותפות ויתנו והחטאת אינה נאכלת. וכן אחת ושלש ועשה ד' פרידין למעלה, אם קן אל (הלאה) [ראחת] כולו למעלה נפסלה החטאת ושתים של בעלת ג' כשרים, וכן בד' שלמטה נפסלה העולה וג' חטאות כשירות. וכן אחד ועשר וכן אחד ומאה, וכן שתים ושלש. עשה ה' פרידין למעלה וה' למטה אפילו שתי קיינין של אשה [ח"ל] הן למעלה ב' העולות כשרות והפרידה החמישית כשרה, וכן למטה ג' חטאות כשרות ושתי עולות פסולות. וכן שתים ועשר ושתים ומאה [וכן עשר ומאה], אפילו כל העשר קיינין הן למעלה הרי עשר מהן [ט] כשרות והתשעים של בעלת המאה כשרות. וכן למטה מאה חטאות כשרות ועשרה עולות פסולות. אם יביא קן אשה נחלק לב' אלא קן אשה אחת שלם למעלה וקן אחרת שלם למטה לא מאה כשר לא פסול, ואם אין יכול לחלוק הקיינין כגון אחד לזו ושנים לזו שמתחלק לאשה אחת ח' למעלה ואחד למטה המרובה כשר:

ד) תד' שבר המלך תמורה ס"ד ה"ל (וע"ש בהגי' פסולי המקודשין פ"ד ה"ל). **ה)** גם היא מבלא בנדר ב' קנים, כל"ל (ישיר קנו). **ו)** גם היא מבלא בנדר ב' קנים, כל"ל (ישיר קנו). **ז)** ולריך להקריב ב' הקנים הללו אחם בם על שתיהן הטאות למעלה ומטאת למטה והחטאת לזו והעולה לזו לריך להקריב לשם בעלים. לשון רש"י שם (ישיר קנו). **ח)** הוחיל ובעירוב לקחוס האחד יצאת בה ידי חטאת והא' יצאת בה ידי עולה. לשון רש"י שם (ישיר קנו). **ט)** ויקריבו בתנאי אם עולה לאשותה לרחל וחטאת לזלה תהא בקן אחיה זו עולה לזלה וחטאת לרחל ואם חילוף חילוף. לשון רש"י שם (ישיר קנו).

שינויי נוסחאות

א) ויעשה קן ג' למעלה. כל"ל (ש"מ כ"י), **ב)** המועט כשר הבא כיון (וכ"מ כ"י מתק תיבת כיון) דלא נמלך (ש"מ), **ג)** ש"מ, **ד)** למעלה בדי שיהיו חציים למעלה ונשאלו שלם (ש"מ), **ה)** מן הנשים קיינן עשה לתרנגא (ש"מ), **ו)** מן המחמה פרידין של מעלה (ש"מ), **ז)** הענין לפי שהן זוגות וצ"ל דהמרובה בשר דתנן בסתניתין אינו חוזר אלא על אחת [כ"ל: לאחת] לזו (ש"מ), **ח)** ואיידי דתנא לעיל בכה"ג המועט כשר תנא נמי בכה"ג המרובה כשר כאינו ממלך ומיהו אמת הוא אף בעשר לזו ומאה לזו שהמרובה כשר (ש"מ), **ט)** שבשנעשו נ"ה למעלה (ש"מ), **י)** ועשה קן שלם למטה וקן למעלה מחצה כשר (ש"מ), **יא)** אתמרינן שאחר שהן נעשה קנין (ש"מ), **יב)** עשה כולן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול כולן למטה מחצה כשר ומחצה פסול חציין למעלה (ש"מ), **יג)** ה"ג לה רש"י כ"ל: חטאת ועולה ופירש סבי (ש"מ), **יד)** ופירשו אחד מן הקיינין וקבעו פרידה עולה לזו ופרידה חטאת לזו (ש"מ), **טו)** וקן מפורשת ויש לבהן להקריב (ש"מ), **טז)** קיין שכל קן וקן היה (ש"מ), **יז)** והרב רבינו אברהם בר דוד פירש חטאת ועולה. ומיהא דגרסינן ממתן (ש"מ), **יח)** אי טולו למטה אם בן שלך (ש"מ), **יט)** פירוש שני קיני חובה (ש"מ), **כ)** כגון שקרבה מהן עולה אחת ושתיירו שתי חטאות ועולה אחת בשני קיינין (ש"מ), וכ"מ כ"י הגי' שקרבה מהן עולה אחת ושתי חטאות ועולה אחת נשתיירו בשני קיינין, בא) שייך לעמוד הבנה, **בב)** רבינו יאמר בר אברהם (ש"מ),

פירוש הרא"ש (המשך)

ג חטאת לזו. פי' לעיל. כפ"ק (משנה ב) תנן חטאת שנתערבה בעולה אפילו אחד בריבוא יאמוה כולן, ואשמועינן הכא דאם לא נמלך הכהן ועשה כולן למעלה או כולן למטה מחצה כשר ומחצה פסול. ולאפוקי מדרבא דאמר בפ' התערובת (זבחים עג:) השתא דאמרת דנמון לא תקריב אם הקריב אם לא תקריב לא יוכל להקריב כי שמא זהו שנקבע לחטאת וחטאת המעורב לא יוכל להקריב עולה כי אולי הוא גזל העולה שנשאר ועל כן לא יקרב אלא שני חטאות וחטאת המעורב והעולה פסולין הרי לך מחצה כשר ומחצה פסול: **ד חטאת ועולה.** פי' דאל ולאה אלקחו ג' קיינין בשותפות (ג) קן אחד עשו חטאת לרחל ועולה לזלה וקן ג' הביאו סתומה ולא קבעו זו לחטאת זו לעולה (ד) אבל לא קבע עליהם שם הבעלים לומר זו לרחל וזו לזלה (ה): **אין כשר אלא סתומה.** דאותה שהקריב למעלה היא עולה ואותה שהקריב למטה היא חטאת, ובאחרת היכא למיתם

ה חטאת שנתערבה בחובה. פי' שזה בשזה נתערבו חטאת בחובה שתי חטאות בקן אחד סתומה אלו ד' חטאות בשני קיני חובה, ומשום דתנא בתר הכי חובה שנים בחטאת חטאת שנים בחובה תנא הכא חטאת שנתערבה בחובה. ופי' שזה בשזה הן רב הן מעגן, וקאי אתמי דקליק מייתה שעשאן קיינין למעלה ותקיינן למטה: **אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה.** דלריכן למיתם עשה שתי חטאות למעלה [ונפסלו] וחובה למטה ונפסלה העולה. וכן ד' חטאות בשתי חובות שמא עשה ד' חטאות למעלה

ג) ג"ל עולות (ישיר קנו). **ד)** גם היא מבלא בנדר ב' קנים, כל"ל (ישיר קנו). **ה)** ולריך להקריב ב' הקנים הללו אחם בם על שתיהן הטאות למעלה ומטאת למטה והחטאת לזו והעולה לזו לריך להקריב לשם בעלים. לשון רש"י שם (ישיר קנו). **ו)** הוחיל ובעירוב לקחוס האחד יצאת בה ידי חטאת והא' יצאת בה ידי עולה. לשון רש"י שם (ישיר קנו). **ז)** ויקריבו בתנאי אם עולה לאשותה לרחל וחטאת לזלה תהא בקן אחיה זו עולה לזלה וחטאת לרחל ואם חילוף חילוף. לשון רש"י שם (ישיר קנו).

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות